

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут прикладної економіки і менеджменту
ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Обліку та аудиту

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «Організація і методика обліку та аналізу основних засобів
(на прикладі ЗАТ «Одесакондитер»)

ШИФР КРМ.ОтаА.1.580-03.1.10

Здобувача: _____ **Агатсьва І.В.**

Керівник: _____ **доц. Баранюк Х.О.**

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від ”б“ червня 2024 р., протокол № 15.

Завідувач кафедри

обліку та аудиту _____ **Валерій НЕМЧЕНКО**

Одеса – 2024 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ННІ – Навчально-науковий інститут прикладної економіки
і менеджменту ім. Г.Е.Вейнштейна

Кафедра – Обліку та аудиту

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри обліку та аудиту

«____» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Агат'єва Ігора Володимировича

Тема роботи: *«Організація і методика обліку та аналізу основних засобів (на прикладі ЗАТ «Одесакондитер»)»*

Затверджена наказом від 06 жовтня 2023 р. наказ № 580-03

- Термін здачі здобувачем закінченої роботи 6 червня 2024 р.
- Вихідні дані до роботи: *Звітні дані про діяльність підприємства за два роки.*
- Перелік питань, які потрібно розробити: *Теоретичні основи обліку та аналізу основних засобів. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства за два роки. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти обліку і аналізу основних засобів та фінансових результатів на ньому. Висновки та пропозиції.*
- Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) *таблиць – 35, рисунків – 5.*
- Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи,

що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання **15 лютого 2024 р.**

Керівник _____ Баранюк Х.О.

Завдання прийняв до виконання _____ Агатсьєв І.В.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	15.02.24 - 15.03.24	
2. <i>Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства</i>	16.03.24 - 21.04.24	
3. <i>Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти обліку і аналізу основних засобів та фінансових результатів на ньому</i>	22.04.24- 28.05.24	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	29.05.24 - 6.06.24	

Здобувач-магістр _____ Агатсьєв І.В.

Керівник роботи _____ Баранюк Х.О.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-магістр Агатсьєв І.В. _____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра на тему: «Організація і методика обліку та аналізу основних засобів (на прикладі ЗАТ «Одесакондитер»)

Метою кваліфікаційної роботи магістра є вивчення, систематизація і обґрунтування теоретичних і методичних аспектів обліку і аналізу основних засобів, розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення ролі бухгалтерського обліку та аналізу для забезпечення ефективного функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання.

Об'єктом дослідження є основні засоби підприємства, а в якості предмета дослідження розглядаються питання з їх обліку та аналізу ЗАТ «Одесакондитер».

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. В першому розділі вивчається сутність та методологічні основи обліку основних засобів на підприємстві. Розглядаються теоретичні питання сутності та класифікації основних засобів, документальне оформлення та фінансовий облік руху основних засобів, синтетичний облік основних засобів, деякі особливості ведення обліку в умовах військового стану. Другий розділ містить техніко-економічну характеристику підприємства та аналіз фінансового стану підприємства. В третьому розділі розглядаються загальна характеристика обліку на підприємстві, особливості організації та здійснення обліку основних засобів, аналіз основних засобів, аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

У завершальній частині кваліфікаційної роботи сформульовані висновки і пропозиції по удосконаленню обліку та необхідності проведення аналізу основних засобів ЗАТ «Одесакондитер».

Кваліфікаційна робота магістра містить:

текстової частини – 90;

таблиць – 35;

рисунків – 5;

додатків – 4.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	6
1. СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ЇХ ОБЛІКУ	9
1.1. Сутність та класифікація основних засобів підприємства відповідно до нормативних документів та законодавчих актів	9
1.2. Документальне оформлення та фінансовий облік руху основних засобів підприємства.....	13
1.2.1. Облік надходження та вибуття основних засобів.....	18
1.2.2. Облік амортизації (зносу) основних засобів.....	23
1.2.3. Облік ремонтів та модернізації основних засобів.....	27
1.2.4. Облік переоцінки основних засобів та зменшення їх корисної вартості.....	29
1.2.5. Інвентаризація основних засобів.....	31
1.3. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів.....	33
1.4. Особливості ведення обліку основних засобів в умовах військового стану.....	37
Висновки до першого розділу.....	39
2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАТ «ОДЕСАКОНДИТЕР».....	41
2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства.....	41
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства.....	48
Висновки до другого розділу.....	58
3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАТ «ОДЕСАКОНДИТЕР»	61
3.1. Загальна характеристика організації обліку на підприємстві	61
3.2. Організація обліку основних засобів на підприємстві.....	67
3.3. Аналіз основних засобів підприємства.....	70
3.4. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства.....	76
Висновки до третього розділу.....	81
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
ДОДАТКИ.....	91

ВСТУП

Ефективність роботи та конкурентоспроможність промислового підприємства залежить від багатьох факторів: попиту на продукцію, що випускається, її конкурентоспроможності, технічного рівня виробництва, його відповідності сучасним вимогам, кваліфікації виробничого і управлінського персоналу, а також швидке реагування на зміни у зовнішньому середовищі, прийняття вдалих управлінських рішень тощо.

Облік активів підприємства при цьому займає одне з першорядних місць в діяльності підприємства.

Одним з найважливіших факторів підвищення ефективності виробництва на підприємствах є їх забезпеченість сучасними основними засобами в необхідній кількості та асортименті, а також найбільш повне їх використання.

Таким чином, важливість проведення та вдосконалення обліку, аналізу та аудиту для забезпечення ефективного функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання в т.ч. під час невизначеності та кризового становища підтверджує актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи магістра є вивчення, систематизація і обґрунтування теоретичних і методичних аспектів обліку і аналізу основних засобів, розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення ролі бухгалтерського обліку та аналізу для забезпечення ефективного функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання.

Для досягнення мети в роботі поставлені і вирішені наступні завдання:

- вивчена сутність основних засобів та методологічна основа їх обліку;
- проведений фінансово-економічний аналіз підприємства ЗАТ «Одесакондитер», сформована техніко-економічна характеристика;
- вивчені особливості організації обліку на підприємстві в т.ч. організація обліку основних засобів, проведений аналіз основних засобів та аналіз фінансових результатів ЗАТ «Одесакондитер»;

- сформульовані висновки і пропозиції по удосконаленню обліку та необхідності проведення аналізу основних засобів ЗАТ «Одесакондитер».

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є основні засоби підприємства, а в якості предмета дослідження розглядаються питання з обліку та аналізу основних засобів ЗАТ «Одесакондитер».

Були досліджені наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, розглянуті відповідні законодавчі акти, національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші законодавчі документи та інструктивні вказівки і рекомендації, інтернет джерела навчальної, монографічної та періодичної літератури з обраної теми. Практична частина кваліфікаційної роботи виконана на базі внутрішніх нормативних документів, облікових реєстрів аналітичного та синтетичного обліку, фінансової звітності та іншої документації ЗАТ «Одесакондитер».

Отримані результати мають практичне значення, оскільки можуть бути використані для поліпшення обліку та аналізу основних засобів ЗАТ «Одесакондитер».

Методи дослідження. У процесі вивчення обліку та аналізу основних засобів застосовувалися наступні методи дослідження: аналіз наукової літератури, законодавчо-нормативної документації - державних положень (стандартів), нормативно-правових актів з обліку; аналіз методів ведення обліку основних засобів тощо; синтез для узагальнення аспектів методики фінансового обліку та економічно- фінансового аналізу об'єкту дослідження; статистичні та аналітичні розрахунки, розрахунок абсолютних та відносних величин, структури, порівняння для аналізу основних засобів, фінансового стану та фінансових результатів підприємства; групування і формування кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку; графічний для зображення теоретичних та практичних результатів дослідження кваліфікаційної роботи.

Наукова новизна одержаних результатів в кваліфікаційній роботі полягає в розробці заходів та формульовані пропозицій щодо удосконалення

ведення обліку та проведення аналізу основних засобів на підприємстві ЗАТ «Одесакондитер».

Публікації. Основні теоретичні та практичні результати дослідження, які відображені у кваліфікаційній роботі пройшли апробацію на наукових студентських конференціях: на науковій конференції здобувачів вищої освіти, 26-29 березня 2024 року (секція кафедри обліку та аудиту), в ОНТУ, м. Одеса; на VI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді», 17-18 квітня 2024 року (секція № 6 «Бухгалтерський облік, економічний аналіз та аудит в системі управління підприємством»), в ОНТУ, м. Одеса; науковому колоквиумі «Теоретичні та практичні аспекти проведення зовнішнього та внутрішнього аудиту діяльності суб'єктів національної економіки, інструменти аналізу їх діяльності та забезпечення розвитку» з напряму наукової школи кафедри Обліку та аудиту «Забезпечення конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки та її суб'єктів», 18.04.2024р., в ОНТУ, м. Одеса; публікації тез в збірнику тез доповідей на VI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді», 17-18 квітня 2024 року (секція № 6 «Бухгалтерський облік, економічний аналіз та аудит в системі управління підприємством»), в ОНТУ, м. Одеса.

Загальна структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

Основний зміст роботи становить 90 стор., містить 35 таблиць, 5 рисунків, додатків на 6 стор., список використаних джерел складається з 52 найменування на 5 стор.

1. СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ЇХ ОБЛІКУ

1.1. Сутність та класифікація основних засобів підприємства відповідно до нормативних документів та законодавчих актів

Основні засоби підприємства відіграють важливу роль у сфері підприємництва та є основою для формування матеріально-технічної бази, відсутність якої унеможлиблює функціонування і ведення підприємством господарської діяльності.

Основними нормативними документами, що регулюють бухгалтерський облік в Україні є: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Підприємства, які складають фінансову звітність за національними стандартами, облік основних засобів здійснюють відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" [9], який регламентує основні засоби – «це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше одного року (або операційного циклу, якщо він триваліший за рік)".

Об'єкт основних засобів – «це закінчений пристрій з усіма пристосуваннями і приладдям для нього або окремий конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій, чи відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначень, що мають для обслуговування загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, внаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, комплекс - певну роботу тільки у складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів, або частина такого активу, що контролюється підприємством» [48].

Єдиного підходу до терміну «основні засоби» немає і досі існують певні труднощі у його трактуванні, і по нині немає єдиного підходу визначення трактування його економічної природи. Значний внесок у розробку теоретичних і практичних аспектів необоротних активів та саме окремої складової необоротних активів - основних засобів, внесли провідні вітчизняні дослідники: І.А. Бланк, Ф.Ф. Бутинець, М.Т. Білуха, Н.Г. Виговська, Л.Л. Горецька, М.Я. Дем'яненко, В.П. Завгородній, А.Г. Загородній, Г.Г. Кірейцев, А.М. Кузьмінський, С.О. Левицька, В.Г. Линник, Л.Г. Ловінська, Н.М. Малюга, М.Ф. Огійчук, В.Ф. Палій, М.В. Півторак, Г.М. Підлісецький, В.В. Сопко та інші, і зарубіжні вчені, такі як В.Є. Ванкевич, Л.В. Зубарева, І.П. Ламанов, Б. Нідлз, М.Р. Метьюс, М.Х.Б. Перера, Я.В. Соколов та інші. Так, у сучасних наукових дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених існує багато точок зору до трактування поняття «основні засоби», найтипівіші з яких представлено у таблиці Додатку А.

Аналіз наведених визначень поняття «основні засоби» дозволяє стверджувати, що більшість авторів при розкритті сутності цієї категорії акцентують увагу на таких ключових критеріях визнання основних засобів, як [51]:

- матеріальність, а саме наявність матеріально-речової форми;
- призначення, утримуються з метою використання їх в процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій;
- строк корисного використання більше року або операційного циклу, якщо він більше року [51].

Інші автори, серед яких С.М. Гречко, Н.Д. Бабяк, звертають увагу на особливості визнання об'єкту основних засобів активом, тобто коли існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта в господарській діяльності [49, с. 24; 23, с. 177].

Іншим важливим критерієм при визначенні поняття «основні засоби» Й.С. Завадський [30, с. 289], Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла [24, с. 12], Н.Д. Бабяк [23, с. 178] вважають амортизацію, тобто «поступове, в міру зношення, перенесення вартості основного засобу на продукцію, що виробляється підприємством». З їх точки зору, «основні засоби – це засоби праці (матеріальні активи), які тривалий час (більше 365 днів або протягом декількох операційних циклів) приймають участь у виробничому процесі/господарській діяльності, зберігають свою натурально-речову форму і по частинах переносять свою вартість на виготовлений продукт (шляхом амортизаційних відрахувань)» [23, 24, [26]. Слід зазначити, що амортизація є одним із суттєвих критеріїв ідентифікації об'єкта основних засобів.

Подібне визначення поняття «основні засоби» знайшло відображення і у Наказі Міністерства фінансів України «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» від 12.10.2010 р. № 1202 [5].

Слід зауважити, що деякими авторами при визначенні сутності основних засобів звужується сфера їх використання. Так, наприклад, Й.С. Завадський [30, с. 289], О.В. Коваленко [47], І.В. Громова [49, с. 21] вважають, що сферою використання основних засобів є лише «виробничі процеси». Але, основні засоби використовуються як у процесі виробництва, так і під час постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам, здійснення адміністративних чи соціально-культурних функцій [51]. Отже, вважаємо, що дане визначення основних засобів є дуже вузьким, оскільки не враховує інші сфери їх використання.

Саме тому наступна група науковців, серед яких Н.А. Литнєва, Л.И. Малявкина, Т.В. Федорова [35, с. 68], Л.К. Сук, П.Л. Сук [45, с. 262], А.М. Коваленко [49, с. 192], О.Г. Агрес [50, с. 178], Ю.В. Неміш [50, с. 66], наголошує на необхідності конкретизації сфери використання основних

засобів – у виробничій або невиробничій діяльності підприємства (під час виконання адміністративних та соціальних функцій). В той же час цими авторами (окрім О.Г. Агрес, Ю.В. Неміш) поняття «основні засоби» не пов'язується з амортизацією. Своє підтвердження такому трактуванню поняття «основні засоби» можна знайти і у діючих нормативно-правових актах України [7; 17; 20].

Слід зазначити, що більшість науковців при розкритті змісту поняття «основні засоби» обов'язковим критерієм визнання об'єкту основних засобів вважають строк їх корисного використання, який може бути понад одного року або операційного циклу, якщо він більше року [51]. Ми також згодні з цією позицією, оскільки підприємство набуває основний засіб з метою його тривалої експлуатації під час господарської діяльності підприємства.

Трактування сутності поняття «основні засоби» у нормативно-правових актах України та Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку представлено у Додатку Б.

Наведені у нормативно-правових актах визначення поняття «основні засоби» підтверджують відсутність єдиного підходу до його розуміння.

У різних нормативно-правових документах [3; 7; 17; 20] зустрічаються певні суперечності, які стосуються визначення «основні засоби» та вартісної межі, яка для малоцінних необоротних матеріальних активів в Податковим кодексі України [3] визначається, а у П(С)БО 7 [6] вартісну межу основних засобів підприємства можуть встановлювати самостійно, про що зазначають у своїй обліковій політиці.

Плутанина у визначенні поняття «основні засоби» стосується у розумінні їх сутності, оскільки при встановленні критеріїв віднесення об'єкту до основних засобів перевага надається їх призначенню. В той же час норми податкового законодавства акцентують увагу на особливостях визнання об'єкту основних засобів активом, тобто лише у тому випадку, коли

його застосування відбувається виключно «для використання у господарській діяльності платника податку» [3].

На відміну від інших нормативно-правових актів ч. 3 ст. 139 Господарського кодексу України [1] містить визначення лише «основних фондів», до яких віднесено «будинки, споруди, машини та устаткування, обладнання, інструмент, виробничий інвентар і приладдя, господарський інвентар та інше майно тривалого використання, що віднесено законодавством до основних фондів». Тобто у даному випадку законодавцем ототожнюються поняття «основні засоби» і «основні фонди». Проте погоджуємося з думкою К.О. Утенкової [44], яка зазначає, що термін «основні засоби» доцільно використовувати щодо майна та матеріальних цінностей, а термін «основні фонди» – відносно джерел утворення майна.

Така суперечність визначень призводить до виникнення конфліктних ситуацій між підприємством та фіскальним органом.

Для чіткого обліку основних засобів необхідно насамперед їх правильно класифікувати.

Є такі основні класифікації основних засобів: податкова, бухгалтерська й економічна.

Схема класифікації основних засобів представлено на рис. Додатку В.

Класифікація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів з метою нарахування амортизації, відповідно до Податкового Кодексу України наведена у Додатку Г.

1.2. Документальне оформлення та фінансовий облік руху основних засобів підприємства

Рух основних засобів, пов'язаний із здійсненням господарських операцій з надходження, внутрішнього переміщення та вибуття основних засобів, оформлюють за допомогою типових форм первинної облікової документації,

затверджених Наказом Мінстату України від 29.12.95 р. № 352 (зі змінами)[5; 6], що представлено у таблиці 1.1 [5; 6; 45; 47; 52].

Таблиця 1.1 - Типові форми обліку та списання основних засобів [6; 45; 47]

№ форми	Назва форми
1	Акт введення в експлуатацію основних засобів
2	Акт приймання-передачі основних засобів
3	Акт внутрішнього переміщення основних засобів
4	Акт передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів
5	Акт приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів
6	Акт списання основних засобів (часткової ліквідації)
7	Акт списання транспортних засобів
8	Акт списання вилучених документів з бібліотечного фонду
9	Інвентарна картка обліку об'єкта основних засобів
10	Інвентарна картка групового обліку основних засобів
11	Інвентарна картка обліку тварин і багаторічних насаджень
12	Розрахунок амортизації основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів)

На підставі наказу Державної служби статистики № 266 від 22.10.2021 р. [6] цей наказ втратив чинність, але первинний облік основних засобів можна продовжувати оформлювати перерахованими документами [52].

1. Форма ОЗ-1 використовується для [52]:

- зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів;
- обліку введення об'єктів основних засобів в експлуатацію;
- оформлення внутрішнього переміщення основного засобу з одного підрозділу (цеху, відділу, ділянки) в інший;
- виключення об'єктів зі складу основних засобів при передачі іншому підприємству – як при продажу (обміні), так і при безоплатній передачі.

Склад комісії, яка складає акт, визначається в наказі про облікову політику підприємства або затверджується керівником [52].

Кожен об'єкт зараховується до складу основних засобів за окремим актом. Виключення лише становлять інвентар, інструменти, обладнання та подібні

об'єкти, якщо вони є однотипними та мають однакову вартість в одному календарному місяці [52].

При прийманні основного засобу акт складається в одному примірнику, при передачі іншому підприємству – в двох (для обох підприємств), при передачі другому підрозділу – також в двох (на підставі другого примірника акту працівник, який передає об'єкт основний засіб, робить відповідний запис до інвентарного списку ОЗ - 9) [52].

Перший примірник акту передається в бухгалтерію, де на його підставі проводиться запис в інвентарній картці форми ОЗ - 6. До акту додається необхідна технічна документація, яка пізніше передається в один з відділів (у бухгалтерії не зберігається) [52].

Акти зберігаються протягом всього терміну експлуатації об'єкту і протягом трьох років та одного місяця після списання об'єкту з обліку за умови, що на цей період була проведена документальна ревізія [52].

2. Форма ОЗ - 2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» використовують при оформленні приймання-передачі основного засобу з капітального ремонту, реконструкції або модернізації [52].

Акт складається в одному примірнику, якщо ремонт, реконструкція або модернізація здійснювались господарським способом, а в двох – якщо на іншому підприємстві (другий примірник передається підприємству, яке здійснювало роботи). На підставі акту вносяться зміни до форм [52]:

- ОЗ - 6 «Інвентарна картка обліку основних засобів»;
- ОЗ - 14 «Розрахунок амортизації основних засобів (для промислових підприємств)»;
- ОЗ - 15 «Розрахунок амортизації основних засобів (для будівельних організацій)»;
- ОЗ - 16 «Розрахунок амортизації по автотранспорту».

3. Форми ОЗ - 3 «Акт на списання основних засобів» та ОЗ - 4 «Акт на списання автотранспортних засобів» на підприємстві використовуються для оформлення вибуття окремих об'єктів основних засобів при повній або частковій ліквідації [52].

Акт складається в двох примірниках і затверджується керівником підприємства, потім передається в бухгалтерію, де на його підставі здійснюють запис до форми ОЗ - 9 та вилучають картку форми ОЗ - 6, що відображають у відомості форми ОЗ - 7 [52].

4. Форма ОЗ - 5 «Акт про установку, пуск та демонтаж будівельної машини» на підприємстві використовується при встановленні, запуску та демонтажу будівельної машини, взятої на прокат [52].

Цей акт підписується представником машинопрокатної бази та механіком будівельної дільниці [52].

5. Форма ОЗ - 6 «Інвентарна картка обліку основних засобів» на підприємстві використовується для аналітичного обліку та узагальнення інформації про наявність та рух всіх типів основних засобів на підприємстві [52].

Картки заводяться на кожен інвентарний об'єкт або групу однотипових об'єктів, які мають однакові вартість, введені в експлуатацію в один і той же час та знаходяться в одному підрозділі (цеху). Інвентарні картки заповнюються на підставі наступних первинних документів з обліку руху основних засобів [52]:

- ОЗ - 1 «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів»;
- ОЗ - 2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів»;
- ОЗ - 3 «Акт на списання основних засобів» (при цьому картка вилучається);
- ОЗ - 4 «Акт на списання автотранспортних засобів» (при цьому картка вилучається).

На підставі інвентарних карток заповнюються наступні реєстри обліку:

- ОЗ - 7 «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів»;
- ОЗ - 8 «Картка обліку руху основних засобів» (заповнюється в кінці місяця);
- ОЗ - 9 «Інвентарний список основних засобів» (крім випадку внутрішнього переміщення основного засобу).

Дані карток сумарно звіряють з регістрами синтетичного бухгалтерського обліку [52].

Кожна картка традиційно ведеться в одному примірнику в бухгалтерії, але існує варіант обліку з веденням двох примірників цих форм: один примірник – в бухгалтерії, інший – в місці експлуатації основного засобу, замість форми ОЗ – 9 [52].

Підприємства, які мають невелику кількість основних засобів, можуть вести їх пооб'єктний облік в інвентарній книзі (в розрізі видів основних засобів та місць їх знаходження) [52].

На орендовані основні засоби картка форми ОЗ - 6 не заводиться. Для аналітичного обліку таких засобів використовується копія інвентарної картки орендодавця, яка повинна бути отримана разом з орендованими основними засобами [52].

6. Форма ОЗ - 7 «Опис інвентарних карток по обліку основних засобів» на підприємстві використовується для реєстрації інвентарних карток. Ця форма складається в одному примірнику з метою контролю за зберіганням карток. Зареєстровані у цьому описі картки розміщують у картотеці основних засобів, де їх групують за видами, а всередині видів – за місцезнаходженням. Картки недіючих основних засобів грубують окремо. Вибуття основних засобів відмічається у картці, яка вилучається з картотеки діючих об'єктів, що відображається в цьому опису [52].

7. Форма ОЗ - 8 «Картка обліку руху основних засобів» на підприємстві заповнюється на підставі наступних форм [52]:

- ОЗ - 6 «Інвентарна картка обліку основних засобів»;

- ОЗ - 14 «Розрахунок амортизації основних засобів (для промислових підприємств)»;
- ОЗ - 15 «Розрахунок амортизації основних засобів (для будівельних організацій)»;
- ОЗ - 16 «Розрахунок амортизації по автотранспорту».

8. Форма ОЗ - 9 «Інвентарний список основних засобів» використовується у місцях експлуатації основних засобів (цехах, відділах) для обліку кожного об'єкту за матеріально відповідальними особами [52].

9. Форми ОЗ - 14 «Розрахунок амортизації основних засобів (для промислових підприємств)», ОЗ - 15 «Розрахунок амортизації основних засобів (для будівельних організацій)», ОЗ - 16 «Розрахунок амортизації по автотранспорту» на підприємстві використовується для розрахунку амортизації основних засобів та заповнюються на підставі інвентарних карток форми ОЗ - 6 з урахуванням змін, внесених актом форми ОЗ - 2 при прийманні-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів [52].

1.2.1. Облік надходження та вибуття основних засобів

Основні засоби надходять на підприємство в результаті їх придбання за плату (купівля), створення (будівництво, спорудження) власними силами, безоплатного отримання, одержання як внеску до статутного капіталу або в результаті інших надходжень (виявлення неврахованих основних засобів в ході інвентаризації та ін.) [52].

Більшість основних засобів надходять на підприємство внаслідок здійснення капітальних інвестицій.

Капітальні інвестиції – це сукупність витрат на створення і поліпшення якісного стану основних засобів. Тобто це затрати підприємства на придбання або створення основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і

нематеріальних активів, а також затрати на реконструкцію, розширення і технічне переозброєння діючих підприємств [6; 9].

Усі витрати на підприємстві на придбання або створення матеріальних і нематеріальних необоротних активів, що включаються до їх первісної вартості, накопичуються на рахунку 15 «Капітальні інвестиції», за яким ведеться синтетичний облік капітальних інвестицій в розрізі субрахунків [9; 10].

За дебетом рахунка 15 відображається збільшення понесених підприємством витрат на придбання або створення матеріальних та нематеріальних необоротних активів, а за кредитом – їх зменшення у зв'язку з прийняттям в експлуатацію або приведенням до використання за призначенням відповідних об'єктів. Підставою для списання первісної вартості об'єкта з кредиту рахунка 15 «Капітальні інвестиції» є акт приймання-передачі, складений комісією, що визначена наказом керівника підприємства, і затверджений останнім [9; 10].

Аналітичний облік капітальних інвестицій ведеться відповідно за видами основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також за окремими об'єктами капітальних вкладень (інвентарними об'єктами) [9].

Капітальні роботи можуть виконуватися або підрядним способом (тобто спеціалізованими будівельно-монтажними організаціями на договірних засадах), або господарським способом (тобто самим підприємством) [52].

При підрядному способі виконання робіт облік матеріальних, трудових і фінансових затрат на будівельно-монтажні роботи здійснює сам підрядчик. Підприємство-забудовник у цьому разі здійснює тільки облік затрат на капітальні інвестиції і розрахунки з підрядчиком за виконані і прийняті за актами роботи. Виходячи з цього, підприємство-забудовник на вартість виконаних будівельно-монтажних і прийнятих за актами робіт робить запис по дебету рахунка 15 «Капітальні інвестиції» і кредиту рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками». Така сама проводка складається на вартість

придбаних об'єктів основних засобів, які не потребують монтажу (транспортні засоби, верстати, вимірювальні прилади, інвентар тощо) [52; 6; 9;10].

Облік обладнання, яке потребує монтажу, ведеться в складі виробничих засобів на субрахунку 205 «Будівельні матеріали». Вартість такого обладнання, переданого в монтаж, списується на дебет рахунка 151 «Капітальне будівництво» з кредиту рахунка 205 «Будівельні матеріали» [9; 10; 52].

При господарському способі виконання будівельно-монтажних робіт затрати на капітальні інвестиції підприємство-забудовник відображає на дебеті рахунка 15 «Капітальні інвестиції» у кореспонденції з кредитом відповідних рахунків: 205, 23, 26, 66, 65 і ін. За даними рахунками 15 «Капітальні інвестиції» визначають фактичну собівартість закінчених об'єктів будівництва (реконструкції, придбання). Введення в експлуатацію кожного об'єкта оформляється Актом приймання-передачі основних засобів (ф. № ОЗ - 1), який є підставою на списання вартості об'єктів капітальних інвестицій на закінчені об'єкти, а також зарахування їх на баланс до складу основних засобів [9; 10; 52].

Оприбуткування на баланс введених в експлуатацію основних засобів за фактичною собівартістю, їх будівництва (виготовлення, придбання) в бухгалтерському обліку відображається записом по дебету рахунка 10 «Основні засоби» в кореспонденції з кредитом рахунка 15 «Капітальні інвестиції» [10; 52].

Оприбуткування на баланс об'єктів основних засобів, внесених учасниками (засновниками) до статутного капіталу підприємства, за справедливою вартістю, узгодженою сторонами, відображається записом по дебету рахунка 10 «Основні засоби» і кредиту рахунка 46 «Неоплачений капітал» [9; 10; 52].

Основні засоби, одержані від інших юридичних осіб у порядку безоплатної передачі, в бухгалтерському обліку відображаються записами в таблиці 1.2.

Вибуття основних засобів на підприємстві відбувається в результаті наступних операцій [52]:

- продаж за плату в порядку реалізації майна;

Таблиця 1.2 – Типова кореспонденція одержання основних засобів від інших юридичних осіб у порядку безоплатної передачі [8]

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	На справедливу вартість прийнятих об'єктів	10	424
2	На суму витрат по доставці	15	685
3	На суму визнаного доходу по безоплатно одержаних об'єктах основних засобів	424	745

- передача за договором дарування стороннім юридичним та фізичним особам (безоплатна передача);
- списання внаслідок морального або фізичного зносу;
- ліквідація при аваріях, стихійних лихах та інших надзвичайних ситуаціях, викликаних екстремальними умовами;
- в зв'язку з реконструкцією та новим будівництвом;
- передачі у вигляді внеску до статутного капіталу інших підприємств;
- з інших причин (обмін на інші активи; вилучення засновником (учасником); нестача).

При реалізації (ліквідації) складається акт на списання основних засобів (ф. № ОЗ – 4) про часткове чи повне списання основних засобів (крім транспортних), в якому вказуються найменування об'єкту, рік його випуску чи побудови, дату надходження на підприємство і введення в експлуатацію, його інвентарний номер, місцезнаходження, балансову вартість, суму нарахованої амортизації, кількість капітальних ремонтів. Тут же наводяться детальні відомості про технічний стан основних частин, деталей, конструктивних елементів об'єкту та обґрунтовують необхідність його ліквідації (знос, передчасне вибуття внаслідок ненормальних умов експлуатації, аварії та ін.). Для списання з балансу підприємства вартості машин, обладнання, що стали непридатними при аварії, до акту списання повинна бути прикладена копія акту про аварію з зазначенням її причин та винуватців [52].

Залишкова вартість об'єктів та всі витрати, пов'язані з їх вибуттям, списують у дебет рахунка 97 «Інші витрати» (субрахунок 972 «Собівартість реалізованих необоротних активів» або 976 «Списання необоротних активів»).

Доходи, отримані від продажу або ліквідації необоротних активів, відображаються за кредитом рахунка 74 «Інші доходи» (субрахунок 742 «Дохід від реалізації необоротних активів» або 746 «Інші доходи від звичайної діяльності») [52].

Якщо причиною списання необоротних активів була надзвичайна подія (пожежа, землетрус тощо) витрати та доходи, пов'язані зі списанням об'єкта відображаються відповідно на рахунках 99 «Надзвичайні витрати» і 75 «Надзвичайні доходи» [52].

Податок на додану вартість, нарахований унаслідок вибуття необоротних активів, відображається за дебетом рахунка отриманих доходів, а при ліквідації та безоплатній передачі – за дебетом субрахунка 976 «Списання необоротних активів» [52].

Фінансовий результат від вибуття об'єктів необоротних активів визначається як різниця між доходом від вибуття (за вирахуванням непрямих податків) та залишковою вартістю об'єкта і витратами, пов'язаними з його вибуттям [52].

Приклад розрахунку реалізації основних засобів оформлюється наступними бухгалтерськими проводками, що наведено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Типова кореспонденція з реалізації основних засобів [8]

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Відображено дохід від реалізації основних засобів	31,36	742
2	Відображено суму ПДВ	742	64
3	Списано нарахований знос основних засобів	131	10
4	Списано залишкову вартість основних засобів	972	10
5	Відображено фінансовий результат від реалізації основних засобів	79	972
		742	79

Приклад типової кореспонденції з ліквідації основних засобів відображається в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Типова кореспонденція з ліквідації основних засобів [8]

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Списано знос ліквідованих основних засобів	131	10
2	Відображено залишкову вартість ліквідованих основних засобів	976	10
3	Нараховано заробітну плату робітникам за проведення ліквідації основних засобів	976	66
4	Відображено дохід від ліквідації основних засобів у вигляді оприбуткованих виробничих запасів	20	746
5	Відображено фінансовий результат від ліквідації основних засобів	79 746	976 79

1.2.2. Облік амортизації (зносу) основних засобів

Під впливом часу, сил природи та в процесі експлуатації основні засоби поступово зношуються і втрачають свої первинні фізичні та моральні якості, знижуються їх техніко-експлуатаційні можливості, в результаті чого зменшується реальна вартість основних засобів [52].

Амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, протягом строку корисного використання (експлуатації) основних засобів. Тобто, амортизація передбачає поступове систематичне списання вартості основних засобів в процесі їх корисного використання, пов'язане з їх фізичним і моральним зносом [6; 9; 52].

Вартістю, яка амортизується, є первісна (або переоцінена) вартість основних засобів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості [6; 9; 52].

Розмір амортизаційних відрахувань визначається в процентах до балансової вартості окремих видів основних засобів і називається - нормою амортизаційних відрахувань [6; 9; 52].

Амортизаційні відрахування – це вартісне вираження зносу основних засобів, яке включається в собівартість продукції, виконаних робіт і послуг [52].

Сума амортизації за місяць визначається шляхом множення початкової вартості об'єкта на місячну норму амортизації. Амортизаційні відрахування включаються в собівартість продукції [6; 9; 52].

Об'єктом амортизації є всі необоротні активи, що мають обмежений строк корисної експлуатації. Земля, строк корисного використання якої необмежений, не підлягає амортизації [6; 9; 52].

Знос основних засобів – сума амортизації об'єкта основних засобів, накопичена з початку строку їх корисного використання [6; 9; 52].

Якщо знос показує, наскільки змінилась вартість основних засобів у результаті їх участі у виробничому процесі, то амортизація – яка вартість включена у витрати за певний звітний період. Сума зносу завжди визначається у сумі амортизаційних відрахувань [6; 9; 52].

Строком корисного використання (експлуатації) є період часу, за яким підприємство передбачає використовувати відповідний об'єкт, або кількість одиниць продукції (послуг), яку підприємство очікує отримати від його використання [6; 9; 52].

Нарахування амортизації [6; 9; 52]:

- починається з місяця, що настає за місяцем, у якому об'єкт необоротних активів став придатним для корисного використання;
- припиняється, починаючи з місяця, що настає місяцем вибуття об'єкта необоротних активів;
- призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації.

Метод амортизації основних засобів обирається підприємством самостійно з урахуванням очікуваного способу отримання економічних вигід від його використання [6; 9; 52].

Амортизація об'єкта основних засобів за новим методом нараховується, починаючи з місяця, наступного за місяцем зміни методу амортизації [6; 9; 52].

Для нарахування амортизації основних засобів можуть бути застосовані наступні методи амортизації [6; 9; 52]:

- I) прямолінійний;
- II) методи прискореної амортизації:
 - 1) зменшення залишкової вартості;
 - 2) прискореного зменшення залишкової вартості;
 - 3) кумулятивний;
- III) виробничий;
- IV) податковий.

Прямолінійний метод амортизації, є найбільш простим, а тому і найбільш розповсюдженим - вартість об'єкта, що амортизується, рівномірно списується (розподіляється) протягом строку його служби. При цьому річна норма та річна сума амортизації залишаються постійними на весь строк корисної служби об'єкта, накопичена амортизація збільшується, а балансова вартість об'єкта зменшується [6; 9; 52].

Наступні три методи є методами прискореної амортизації, які забезпечують списання більшої частини вартості основних засобів у перші роки їх експлуатації [6; 9; 52].

Доцільність застосування методів прискореної амортизації пояснюється такими причинами [6; 9; 52]:

- найбільша інтенсивність використання основних засобів припадає на перші роки їх експлуатації, коли вони фізично і морально ще є новими;
- накопичуються кошти для заміни об'єкта, що амортизується, у разі його швидкого морального старіння та інфляції;
- забезпечується можливість збільшення частки витрат на ремонт об'єктів, які амортизуються, що припадає на останні роки їх використання, без відповідного збільшення витрат виробництва (за рахунок того, що сума нарахованої амортизації в ці роки зменшується).

Метод зменшення залишкової вартості полягає у визначенні річної суми амортизації об'єкта основних засобів, виходячи із залишкової вартості такого об'єкта на початок звітного року. За цим методом річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року або первісної вартості на дату початку нарахування амортизації та річної норми амортизації. Річна норма амортизації розраховується за формулою (1.1) [52]:

$$\text{Річна норма амортизації} = 1 - \sqrt[n]{\frac{\text{Ліквідаційна вартість}}{\text{Первісна вартість}}}. \quad (1.1)$$

Цю формулу можна перетворити до такого вигляду:

$$N_a = 1 - (\text{ЛВ} : \text{ПВ})^{1/n}. \quad (1.2)$$

Метод прискореного зменшення залишкової вартості – норма амортизації застосовується не до вартості, що амортизується, а до балансової (залишкової) вартості об'єкта на кінець попереднього періоду. Згідно із цим методом річна сума амортизації визначається як добуток залишкової вартості об'єкта на початок звітного року та норми амортизації, яка обчислюється виходячи зі строку корисного використання об'єкта (за прямолінійним методом) і подвоюється. Слід зазначити, що ліквідаційна вартість об'єкта в цьому разі не береться до уваги при розрахунку сум амортизаційних відрахувань. Суму амортизації останнього року розраховують у такій спосіб, щоб залишкова вартість об'єкта в кінці періоду його експлуатації була не меншою, ніж його ліквідаційна вартість [6; 9; 52].

При кумулятивному методі річна сума амортизації визначається як добуток вартості, яка амортизується, та кумулятивного коефіцієнта. Кумулятивний коефіцієнт розраховується діленням кількості років, що залишаються до кінця очікуваного строку використання об'єкта, на суму чисел років його корисного використання. Сума чисел років – це результат сумування порядкових номерів тих років, протягом яких функціонує об'єкт [6; 9; 52].

Виробничий метод заснований на передбаченні, що функціональна корисність об'єкта залежить не від часу, а від результатів його використання.

При цьому строк корисної служби визначається кількістю продукції та обсягом послуг, які підприємство планує виготовити або надати з використанням об'єкта.

Для відображення нарахованої амортизації використовується рахунок 13 «Знос необоротних активів», який має такі субрахунки [8]:

131 «Знос основних засобів»;

132 «Знос інших необоротних матеріальних активів»;

133 «Знос нематеріальних активів».

За кредитом рахунка 13 відображається нарахування амортизації необоротних активів, а за дебетом – її зменшення. Сума нарахованої амортизації включається до складу відповідних витрат підприємства.

Типова кореспонденція рахунків з нарахування зносу (амортизації) на підприємстві представлена в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 - Типова кореспонденція рахунків з нарахування зносу (амортизації) на підприємстві [8]

Кореспонденція рахунків	
Дебет 23 «Виробництво»	Кредит 131 «Знос необоротних активів»
Дебет 91 «Загальновиробничі витрати»	
Дебет 92 «Адміністративні витрати»	
Дебет 93 «Витрати на збут»	
Дебет 94 «Інші витрати операційної діяльності»	

1.2.3. Облік ремонтів та модернізації основних засобів

Для забезпечення на підприємстві експлуатаційності та ефективності використання, а також продовження строку служби основні засоби підлягають періодичним ремонтам (поточному, капітальному) [52].

Ремонт основних засобів може виконуватися двома способами – підрядним і господарським.

При підрядному способі всі види робіт виконує підрядна організація, а підприємство-замовник здійснює оплату пред'явлених розрахунково-платіжних

документів за виконані і прийняті за актами роботи (виходячи з їх договірної вартості).

При акцепті (тобто прийнятті до оплати) розрахунково-платіжних документів підрядчика в бухгалтерському обліку підприємства-замовника роблять запис по кредиту рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками» (на суму, прийняту до оплати розрахунково-платіжних документів підрядних організацій, відповідно договірній вартості робіт) і дебету рахунків, які представлені в таблиці 1.6 [8].

Таблиця 1.6 – Виконання ремонту основних засобів підрядним способом.

Кореспонденція рахунків	
Дебет 23 «Виробництво»	Кредит 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками»
Дебет 91 «Загальновиробничі витрати»	
Дебет 92 «Адміністративні витрати»	
Дебет 93 2 Витрати на збут»	
Дебет 949 «Інші витрати операційної діяльності»	

Одночасно роблять запис по дебету рахунка 641 «Розрахунки за податками» у кореспонденції з кредитом рахунка 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками» [8].

При господарському способі виконання робіт затрати по ремонту основних засобів відображаються на дебеті рахунків обліку витрат виробництва або обігу в кореспонденції з кредитом відповідних рахунків. Якщо ремонт основних засобів (машин, обладнання, транспортних засобів та ін.) виконується ремонтним цехом підприємства, то облік таких затрат ведеться на дебеті рахунків [8; 52]:

- 23 «Виробництво» в кореспонденції з кредитом рахунків: 201 «Сировина і матеріали», 207 «Запасні частини» та ін. (на вартість використаних для ремонту матеріалів і запасних частин);

- 22 «Малоцінні і швидкозношувані предмети» (на вартість інструментів і пристосувань, використаних у виробництві);

- 66 «Розрахунки з оплати праці»;

- 65 «Розрахунки за страхуванням» (на суму заробітної плати робітникам за виконані ремонтні роботи і нарахованої суми збору на соціальні заходи) та ін.

Визначена за даними рахунка 23 «Виробництво» собівартість ремонтних робіт списується з кредиту цього рахунка на затрати тих господарських підрозділів, де знаходяться в експлуатації відремонтовані об'єкти (рахунки 91 «Загальновиробничі витрати», 92 «Адміністративні витрати», 94 «Інші витрати операційної діяльності» та ін.) [52].

Виконані роботи оформляють Актом приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів (ф. № ОЗ - 2), на підставі якого роблять відповідні записи в інвентарних картках із зазначенням дати і вартості ремонту [52].

1.2.4. Облік переоцінки основних засобів та зменшення їх корисної вартості

Переоцінка основних засобів на підприємстві включає операції зі збільшення первісної вартості об'єкта основних засобів та їх зносу – дооцінку, і операції зі зменшення первісної вартості об'єкта основних засобів та їх зносу – уцінку [6; 9; 52].

Підприємство проводить переоцінку об'єкта основних засобів, якщо його залишкова вартість значно (більше як на 10 %) відрізняється від справедливої вартості при складанні балансу. При цьому на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

Переоцінці підлягають як первісна вартість, так і сума зносу. Переоцінена первісна вартість та знос об'єкта основних засобів визначаються як добуток відповідно до первісної вартості або зносу та індексу переоцінки [6; 9; 52]:

Переоцінена вартість = Первісна вартість x Індекс переоцінки.

Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, що переоцінюється, на його залишкову вартість [6; 9; 52]:

Індекс переоцінки = Справедлива вартість : Залишкова вартість.

Результати першої після надходження об'єкта основних засобів переоцінки відображають в бухгалтерському обліку так: сума дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів відображається у складі додаткового капіталу (423 «Дооцінка активів»), а сума уцінки – у складі витрат звітного періоду (рахунок 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій») [8; 52].

Відображення результатів наступних переоцінок залежить від тенденції та величини зміни справедливої вартості об'єкта основних засобів [8].

У разі перевищення суми попередніх уцінок над сумою попередніх дооцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів при черговій дооцінці вартості об'єкта основних засобів сума такого перевищення включається до складу доходів звітного періоду (рахунок 746 «Інші доходи від звичайної діяльності») з відображенням різниці між сумою останньої дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів і зазначеним перевищенням у складі додаткового капіталу (рахунок 42 «Додатковий капітал», субрахунок 423 «Дооцінка активів») [8; 52].

Перевищення суми попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості об'єкта основних засобів спрямовується на зменшення додаткового капіталу (дебет рахунка 42 «Додатковий капітал», субрахунок 423 «Дооцінка активів») з включенням різниці між сумою чергової уцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів і зазначеним перевищенням до витрат звітного періоду [8; 52].

У разі вибуття об'єктів основних засобів, які раніше були переоцінені, перевищення сум попередніх дооцінок над сумою попередніх уцінок залишкової вартості таких об'єктів включається до складу нерозподіленого прибутку

(кредит рахунка 441 «Прибуток нерозподілений») з одночасним зменшенням додаткового капіталу [8; 52].

Приклад типової кореспонденції рахунків з розрахунку збільшення вартості основних засобів в результаті переоцінки відображається в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 - Збільшення вартості основних засобів в результаті переоцінки [8]

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	На суму дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів (акт переоцінки)	10	423
2	На суму дооцінки нарахованого зносу по об'єкту основних засобів(акт переоцінки)	10	131

Приклад типової кореспонденції рахунків з розрахунку суми уцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів включається до складу витрат, які представлені в таблиці 1.8 [8].

Таблиця 1.8 - Сума уцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів.

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	На суму уцінки залишкової вартості основних засобів (акт переоцінки)	975	10
2	На суму уцінки нарахованого зносу (акт переоцінки)	131	10

Дані про переоцінку відображаються у регістрах аналітичного обліку основних засобів – в інвентарній картці обліку основних засобів [52].

1.2.5. Інвентаризація основних засобів.

Метою інвентаризації основних засобів на підприємстві – виявити фактичну наявність та якісний стан об'єктів основних засобів підприємства, перевірити технічну документацію (паспорти, характеристики, проекти), уточнити дані бухгалтерського обліку [52].

Інвентаризація основних засобів на підприємстві проводиться відповідно до вимог Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, документів, розрахунків та інших активів, затвердженої наказом Міністерство фінансів України від 11.08.94 р. № 69 (зі змінами наказ Міністерство фінансів України від 19.12.2014р. №1214) [6].

Для проведення інвентаризації наказом по підприємству створюється комісія, яка до початку інвентаризації перевіряє [6; 9; 52]:

- наявність та стан інвентарних карток, інвентарних книг, описів та інших реєстрів аналітичного обліку;
- наявність та стан технічних паспортів або іншої технічної документації;
- наявність документів на основні засоби, здані або прийняті підприємством в оренду і на зберігання. За відсутності документів необхідно забезпечити їх отримання або оформлення.

Інвентаризація основних засобів має проводитися не рідше одного разу на рік (але не раніше 1 жовтня). Інвентаризацію будівель, споруд та інших нерухомих об'єктів основних засобів дозволено проводити один раз у три роки, а бібліотечних фондів – один раз у 5 років, крім випадків, коли проведення інвентаризації є обов'язковим [6; 9; 52].

Результати інвентаризації записують в інвентаризаційну відомість (ф. інв-1), яку складають за кожним місцезнаходженням об'єкта посадові особи, відповідальні за їх збереження [6; 9; 52].

Об'єкти основних засобів, які раніше не були прийняті на облік, оцінюють за відновною вартістю і зараховують до складу інших доходів від звичайної діяльності [6; 9; 52].

1.3. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів

Для обліку основних засобів Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачені рахунки: № 10 "Основні засоби", № 13 "Знос необоротних активів", № 15 «Капітальні інвестиції».

Бухгалтерський облік основних засобів, що використовується у виробничій діяльності підприємств, за сумою витрат, пов'язаних із виготовленням, придбанням, доставкою, спорудженням, встановленням, страхуванням під час транспортування, державною реєстрацією, реконструкцією, модернізацією основних засобів, ведеться на рахунку №10 «Основні засоби» із застосуванням субрахунків (рахунків другого порядку). Цей рахунок активний. За дебетом рахунку 10 «Основні засоби» відображається надходження (придбаних, створених, безплатно отриманих) основних засобів на баланс підприємства, які обліковуються за первинною вартістю, а також сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, додання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первинно очікуваних від використання об'єкта, та сума дооцінки вартості об'єкта основних засобів. За кредитом — вибуття основних засобів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів, сума уцінки основних засобів. Дебетове сальдо рахунку 10 показує наявність певних видів матеріальних цінностей на кінець звітного періоду.

Синтетичний облік ведеться в журналі-ордері № 4. В цьому журналі вказується назва об'єкта, що поступив або вибув, первісна вартість, знос, залишкова вартість [6; 9].

Субрахунки рахунку 10 «Основні засоби» представлено в таблиці 1.9.

Усі витрати підприємства на придбання чи створення основних засобів, що включаються в їхню первісну вартість, характеризуються як капітальні інвестиції й відображаються по дебету рахунку 15 "Капітальні інвестиції"

Таблиця 1.9 - Субрахунки рахунку 10 «Основні засоби» [8]

Номер субрахунку	Назва субрахунку	Призначення субрахунку
101	Земельні ділянки	Ведеться облік наявності та руху об'єктів інвестиційної нерухомості
102	Капітальні витрати на поліпшення земель	Ведеться облік земельних ділянок
103	Будинки, спорудження і передатніпристрої	Ведеться облік наявності та руху будинків, споруд, їх структурних компонентів та передавальних пристроїв, а також житлових будівель
104	Машини та обладнання	Ведеться облік машин таобладнання
105	Транспортні засоби	Ведеться облік транспортних засобів
106	Інструменти, прилади, інвентар	Ведеться облік інструментів, приладу та інвентару
107	Робоча та продуктивна худоба	Ведеться облік довгострокових біологічних активів
108	Багаторічні насадження	Ведеться облік багаторічних насаджень
109	Інші основні засоби	Ведеться облік основних засобів, які не включені до інших субрахунків рахунку 10

відповідного субрахунку. По кредиту цих субрахунків відображається зменшення понесених підприємством витрат у зв'язку з запровадженням у дію чи прийняття в експлуатацію відповідних активів.

Субрахунки рахунку 15 «Капітальні інвестиції» представлено в таблиці 1.10.

Таблиця 1.10 - Субрахунки рахунку 15 «Капітальні інвестиції» [8]

Номер субрахунку	Назва субрахунку	Призначення субрахунку
151	Капітальне будівництво	Відображаються витрати на будівництво, що здійснюється як господарським, так і підрядним способом для власних потреб підприємства
152	Придбання (виготовлення) основних засобів	Призначений для обліку витрат на придбання або виготовлення власними силами матеріальних активів, облік яких ведеться на рахунку 10 «Основні засоби» (крім об'єктів будівництва та основного стада)

153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	Відображаються витрати підприємства (організації, установи) на придбання або виготовлення власними силами матеріальних активів, облік яких ведеться на рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи»
154	Придбання (створення) нематеріальних активів	Відображаються витрати підприємства на придбання або створення власними силами активів, облік яких ведеться на рахунку 12 «Нематеріальні активи»
155	Придбання (виращування) довгострокових біологічних активів	Ведеться облік витрат на придбання або виращування (створення) довгострокових біологічних активів, облік яких ведеться на рахунку 16 «Довгострокові біологічні активи», у тому числі на виращування незрілих довгострокових біологічних активів, та формування основного стада робочої і продуктивної худоби (крім тварин, які обліковуються на рахунку 21 «Поточні біологічні активи»)

Аналітичний облік капітальних інвестицій ведеться по видах основних засобів, а також по окремих об'єктах капітальних вкладень (інвентарним об'єктам).

Згідно п.7 П(С)БО 7 [6; 9] придбані (створені) основні кошти зараховуються на баланс підприємства по первісній вартості.

Типові кореспонденції рахунків з обліку придбання основних засобів наведено в таблиці 1.11.

Таблиця 1.11 – Порядок відображення на рахунках бухгалтерському обліку операцій з придбання основних засобів*

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		дебет	Кредит
1	Отримано основні засоби за договором постачання	152	631
2	Відображено суму ПДВ, яка включена до вартості меблів	641	631
3	Проведено оплату за договором постачання	631	311

4	Витрати на транспортування основних засобів	152	631
5	Проведено оплату транспортних послуг	631	311
6	Зарахування ОЗ до об'єктів основних засобів	10,11	152

* сформовано на основі джерела [8; 19].

Списання з балансів підприємств (організацій) об'єктів основних засобів, що ліквідуються, здійснюється згідно з Інструкцією про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Міністерства фінансів України 30.11.99 р. № 291, та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби” [6; 9].

Типові кореспонденції з обліку ліквідації основних засобів наведено в таблиці 1.12 [8].

Таблиця 1.12 – Порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з придбанням основних засобів*

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1.	Списується сума зносу устаткування, що ліквідується	131	104
2.	Списується залишкова вартість об-ладнання, що ліквідується	976	104
3.	Нараховуються податкові зобов'язання на залишкову вартість	976	641
4.	Оприбутковуються різні матеріали від остаточної ліквідації об'єкта	209	751
5.	Одержано часткове відшкодування від страхової компанії	311	751

* сформовано на основі джерела [8].

Типові кореспонденції з обліку вибуття основних засобів наведені в таблиці 1.13.

Таблиця 1.13 – Порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з вибуття об'єктів основних засобів*

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1.	Відображено дохід від реалізації основних засобів	31	742
2.	Списано знос реалізованих основних засобів	131	10
3.	Відображено залишкову вартість реалізованих основних засобів	972	10
4.	Списано витрати, пов'язані з реалізацією основних засобів	972	31
5.	Відображено суму податкових зобов'язань з ПДВ	742	641
6.	Відображено фінансовий результат від реалізації основних засобів	742	793

*сформовано на основі джерела [8].

1.4 Особливості ведення обліку основних засобів в умовах військового стану

Необхідність дослідження особливостей ведення обліку основних засобів на підприємствах в сучасних умовах, в першу чергу пов'язано з військовим станом, який відчутно накладає свій відбиток на такі важливі питання, як нарахування амортизації основних засобів, переоцінка основних засобів, знищення або ліквідація тощо.

До особливостей відображення активів в зоні бойових дій можна віднести:

1. Інформацію про активи у річній фінансовій звітності, до яких неможливо гарантувати безпечний та безперешкодний доступ відображається за даними бухгалтерського обліку.

2. Підприємства зобов'язані провести інвентаризацію станом на перше число місяця, що настає за місяцем, в якому з'явилася можливість доступу до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, та відобразити результати інвентаризації у бухгалтерському обліку відповідного звітного періоду.

3. Підприємства, що знаходяться на тимчасово окупованій території та/або на території проведення військових дій (або їх структурні підрозділи (відокремлене майно) перебувають на зазначених територіях), проводять інвентаризацію у випадках, обов'язкових для її проведення, тоді, коли стане можливим забезпечити безпечний та безперешкодний доступ уповноважених осіб до активів, первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку, в яких відображені зобов'язання та власний капітал цих підприємств.

Для встановлення непридатності основних засобів до використання, можливості їх застосування іншими підприємствами, організаціями та установами, неефективності або недоцільності проведення поліпшень (ремонт, модернізації тощо) та оформлення відповідних первинних документів, керівнику підприємства необхідно створити постійно діючу комісію, яка складає та підписує акти на списання основних засобів.

Як виняток, ПДВ не нараховується у разі знищення або ліквідації основних засобів у разі:

- знищенням або руйнуванням, що пов'язане із дією обставин непереборної сили;
- ліквідація здійснюється без згоди платника податку, у т.ч. у разі викрадення;
- якщо платник податку надає контролюючому органу відповідну документацію про знищення, розібрання чи перетворення необоротних активів в інший спосіб, унаслідок чого необоротний актив не може використовуватися за первісним призначенням.

Підтвердженням знищення, руйнування чи викрадення основних засобів є:

1. Знищення у зв'язку з обставинами непереборної сили (форс-мажору), що засвідчується сертифікатом Торгово-промислової палати України;

2. Пожежа засвідчується актом, складеним згідно з положеннями Порядку обліку пожеж та їх наслідків, що підписується комісією, до складу якої входить

не менш як три особи, у т.ч. представник територіального органу ДСНС України, представник адміністрації (власник) об'єкта, потерпілий.

3. Знищення підтверджується даними (витягом) із відповідного реєстру про припинення права власності на основні засоби в разі їх повного знищення згідно з визначеним законодавством порядком.

4. Крадіжка основних засобів засвідчується витягом із Єдиного реєстру досудових розслідувань, що встановлює факт реєстрації відомостей про кримінальне правопорушення, який був отриманий в установленому Кримінальним процесуальним кодексом України порядку.

5. Інші обставини знищення засвідчуються документами, що відповідно до законодавства підтверджують факт знищення, зруйнування, викрадення основних засобів.

При складанні звітності в умовах війни підприємства мають оцінити свою здатність продовжувати діяльність на безперервній основі та зробити відповідне розкриття у фінансовій звітності.

Висновок до першого розділу

В першому розділі кваліфікаційної роботи вивчається сутність та методологічні основи обліку основних засобів на підприємстві. Розглядаються теоретичні питання сутності та класифікації основних засобів, документальне оформлення та фінансовий облік руху основних засобів, синтетичний облік основних засобів, деякі особливості ведення обліку в умовах військового стану.

Основні засоби є важливими матеріальними активами для підприємств, які використовуються для виробничої діяльності. Вони обліковуються за їх вартістю, яка включає придбання, удосконалення та відновлення цих активів.

Методологічна основа обліку основних засобів є обов'язковим елементом забезпечення ефективного фінансового управління підприємством і включає до себе правила та процедури обліку основних засобів, методи оцінки основних

засобів, їх знос та амортизацію, вимоги до документації з оформлення та звітності тощо.

Ефективне управління основними засобами – одна з найважливіших задач для ефективної діяльності підприємства. Від точності та достовірності інформації про основні засоби, аналізом, контролем за їх станом, використанням та збереженням залежить оптимальне їх використання на підприємстві та планування розвитку діяльності.

2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАТ «ОДЕСАКОНДИТЕР»

2.1. Техніко-економічна характеристика підприємства

ЗАТ «Одесакондитер» - одне з найстаріших підприємств України з багатою та цікавою історією.

У 1820 році в Одесі було створено маленьке приватне підприємство - торговий дім «Брати Крахмальнікова» - перша кондитерська фабрика на півдні країни. Кондитерські вироби їх торгового дому не потребували особливої реклами і користувалися заслуженою популярністю не тільки в тодішній Російській імперії: вони завоювали гран-прі на міжнародних промислових виставках в Лондоні і Парижі, відзначалися золотими медалями в Ростові-на-Дону, Москві, Лондоні.

У 1918 році фабрика була націоналізована і стала називатися першою державною кондитерською фабрикою та з 1922 року було присвоєне ім'я Рози Люксембург.

Виробнича потужність на фабриці з 1927 року:

- у 1927 році фабрика виробляла 1197 тонн кондитерських виробів і 1157 тонн халви;
- у 1928-1929 році - 2195 тонн кондитерських виробів і 1157 тонн халви;
- у 1929-1930 році - 3748 тонн кондитерських виробів.
- У 1935 р був створений єдиний цех по виробництву лікарської продукції, в 1939 році випустили 165 т лікарської продукції.

Перед Великою Вітчизняною Війною фабрика була одним з найбільш великих підприємств країни.

У 1941 році устаткування фабрики було евакуйоване до м. Новосибірськ, де в 1942-1943 роках була побудована і введена в експлуатацію шоколадна фабрика.

Після звільнення м. Одеса фабрику відновили і в січні 1945 року вона

відновила роботу і вже у 1950 році - випуск продукції досяг 12017 тонн.

У 1958 р - виробничі цехи були розміщені на різних територіях великих складів.

У 1959 р - введено в експлуатацію новий шоколадний цех з продуктивністю 4,5 тони переробки какао-бобів; також працівниками фабрики була спроектована і побудована лінія виробництва желейного мармеладу.

У 1960 р - в цех борошнистих виробів були введені потоково- механізовані лінії для випічки печива продуктивністю 550 тон і тортів і тістечок продуктивністю

350 тонн в рік.

У 1969 р - три вироби: печиво «Одеса», цукерки «Золота нива» і «Біла акація» були відзначені знаком якості.

У червні 1976 р в результаті об'єднання кондитерської фабрики імені Рози Люксембург і одеської харчової фабрики було організовано виробничі об'єднання кондитерської промисловості.

З липня 1992 році підприємство стало орендним з правом випуску продукції.

1993 рік - об'єднання приватизували працівники фабрики, а з 1994 року- на базі Одеського виробничого об'єднання кондитерської промисловості організовано закрите акціонерне товариство «Одеса».

У 1994 році ЗАТ «Одеса» виробило 18893 тони кондитерських виробів і 17 тон жувальної гумки. Ведуться проектні роботи зі споруджування, очищення промислових стоків на головному підприємстві, розроблена конструкторська документація для нових ділянок виробництва.

У 1995 році вироблено 18300 тон кондитерських виробів в широкому асортименті в тій упаковці, що наближена до світового стандарту.

У 1996 році – в цеху вищих сортів цукерок введена в експлуатацію лінія «Биндлер». Продуктивність лінії - 300 кг/год при максимальній швидкості руху 7форм/хвилину.

З 01.01.2004 року ЗАТ «Одеса» було реорганізовано в ЗАТ «Одесакондитер» та ЗАТ «Торговий Дім Люксембурзький», та розташовано у 3-ому Водопровідному провулку, б. 9.

На початку 2004 року на підприємстві було впроваджено систему менеджменту якості ISO 9001:2000 та отримано сертифікат міжнародного зразка. Відомо, що у 2009 році фабрика зверталася до керівництва країни з проханням надати підтримку у збереженні робочих активів та робочих місць та захистити від спроби рейдерського захоплення підприємства. Восени 2017 року на території фабрики сталася пожежа без потерпілих. Інформація про збитки відсутня.

Станом до 2021 року: асортимент продукції нараховував понад 300 найменувань: цукерки «Візаві», «Овація», «Маестро», «Люкс ретро», «Люкс королівські», «Мадонна», «Мадемуазель де Люкс», «Форсаж», «Вернісаж», «Флірт», «Бравісімо», «Віват», «Чарівність», набори цукерок «Пале рояль», «Золотий Дюк», «Колекція», шоколад «Люкс екстра» з молоком, чорний, десертний, шоколадний батончик «Сало в шоколаді», мармелад «Люкс-мармеладка» та ін., серед них – переможці престижних вітчизняних та європейських рейтингів, володарі низки міжнародних нагород за якість. Експорт: Азербайджан, Казахстан, Вірменія, Грузія, країни Балтії, Монголія, Канада, Ізраїль, США.

Згідно зі статутом підприємство ЗАТ «Одесакондитер» здійснює діяльність відповідно до КВЕД:

10.72 - Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання;

10.82 - Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів (основний);

46.36 - Оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами;

47.24 - Роздрібна торгівля хлібобулочними виробами, борошняними та цукровими кондитерськими виробами в спеціалізованих магазинах;

49.41 - Вантажний автомобільний транспорт;

68.20 - Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого

нерухомого майна;

96.09 - Надання інших індивідуальних послуг.

Основним видом діяльності до 2021 року на підприємстві була діяльність за КВЕД: 10.82 – Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів.

Станом на 2021 рік ЗАТ «Одесакондитер» припинило виробничу діяльність, а ЗАТ «Торговий дім «Люксембурзький» знаходиться в стані припинення, згідно із судовим рішенням про визнання банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури.

Станом на 2022 рік на підприємстві ЗАТ «Одесакондитер» працює 24 особи, виробнича діяльність припинена, актуальний напрямок діяльності за КВЕД – 68.20 - Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна (здача в оренду промислових приміщень – склади, цехи тощо).

Техніко-економічну характеристику доповнює розрахунок основних фінансово-економічних показників діяльності ЗАТ «Одесакондитер» на початок 2021-2022 років в табл. 2.1.

У зв'язку з тим, що з кінця 2020 року підприємство не займається основною операційною діяльністю – не виробляє та не реалізує продукцію, аналіз основних техніко-економічних показників (табл. 2.1) розглянуто без даних з виробництва та реалізації продукції. Цю інформацію можна побачити у фінансовій та статистичній звітності до 2020 року.

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності ЗАТ «Одесакондитер» за 2021-2022 роки*

Показники	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Обсяг продукції в натуральному виразі, т	-	-	-	-
2. Обсяг продукції в оптових цінах без ПДВ та акцизного збору, тис. грн. - у діючих оптових цінах	-	-	-	-
- у порівнянних оптових цінах	-	-	-	-

3. Середня оптова ціна за 1 тонну (дал.) продукції, грн.	-	-	-	-
4. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	962	2025	1063	110,50
5. Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	-	-	-	-
6. Адміністративні витрати, тис.грн.	7104	5751	-1353	-19,05
7. Витрати на збут, тис.грн.	41	40	-1	-2,44
8. Валовий прибуток, тис.грн.	962	2025	1 063	110,50
9. Повна собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	7144	5792	-1352,00	-18,92
10. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	742,62	286,02	-456,59	-61,48
11. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн. в т.числі:	-8449	-2560	5889	-69,70
- від основної операційної діяльності	-6182	-3767	2 415	-39,07
- від іншої операційної діяльності	-2437	-15	2 422	-99,38
- від фінансової діяльності	-	842	842	x
- від іншої діяльності	170	380	210	123,53
12. Податок на прибуток, тис.грн.	-	-	-	-
13. Чистий прибуток (збиток), тис.грн.	-8 449	-2560	5889,00	-69,70
14. Матеріальні витрати, тис.грн.	-	-	-	-
15. Матеріаловіддача, грн.	-	-	-	-
16. Матеріаломісткість продукції, грн.	-	-	-	-
17. Середня облікова кількість штатних працівників облікового складу, осіб.	24	24	-	-
18. Продуктивність праці одного штатного працівника облікового складу, грн.	40083,3	84375,0	44291,7	110,50
19. Фонд оплати праці штатних працівників облікового складу, тис.грн.	3486	3292	-194	-5,57
20. Середня річна заробітна плата одного штатного працівника облікового складу, грн.	145250,0	137166,67	-8083,33	-5,57
21. Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис.грн.	57318	56728	-590,00	-1,03
22. Фондовіддача, грн.	0,017	0,036	0,02	112,69
- по продукції	0,017	0,036	0,02	112,69
- по прибутку	-0,108	-0,066	0,04	-38,43
23. Фондорентабельність, %	-14,74	-4,51	10,23	x
24. Середня річна вартість оборотних коштів, тис. грн.	14893,00	7430,50	-7462,50	-50,11

Продовження табл. 2.1

25. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	0,06	0,27	0,21	в 3,22р.
26. Рентабельність продукції, %	-	-	-	х
27. Рентабельність виробництва, %	11,70	-3,99	7,71	х
28. Середня річна сума дебіторської заборгованості	-	-	-	-
29. Середня річна сума кредиторської заборгованості	28 048	28 850	803	2,86
30. Коефіцієнти ліквідності балансу				
- коефіцієнт поточної ліквідності	0,20	0,13	-0,07	х
- коефіцієнт швидкої ліквідності	0,19	0,11	-0,08	х
- коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,19	0,11	-0,08	х

* Розраховано на підставі фінансової звітності підприємства [49-50]

Аналізуючи показники табл. 2.1 за 2021- 2022 рік підприємства ЗАТ «Одесакондитер» можна зробити наступні висновки:

1. у 2022 році в порівнянні з 2021 роком на підприємстві спостерігається динаміка стрімкого падіння майже по всім основним фінансово-економічним показникам підприємства, що є негативною тенденцією і характеризує стан погіршення діяльності підприємства, а саме:

- чистий дохід від реалізації продукції має тенденцію до зростання – цей показник збільшився на 1063 тис.грн. або на 110,50%;
- тенденцію до зменшення видно за адміністративними витратами – на 1353 тис.грн. або на 19,05%;
- витрати на збут також зменшилися на 1 тис.грн. або на 2,44%;
- собівартість реалізованої продукції на підприємстві станом на 2021-2022 роки відсутня через припинення випуску продукції (через що і витрати на 1 грн реалізованої продукції відсутні).

2. Позитивною динамікою на підприємстві ЗАТ «Одесакондитер» можна назвати наступні зміни у формуванні фінансових результатів до оподаткування 2022 року в порівнянні з 2021 роком:

- збиток, зменшився на 5889 тис.грн. або 69,70%, це відбулося за рахунок зменшення збитку від іншої операційної діяльності – на 2422 тис.грн. або на

99,38% та основної операційної діяльності на 2415 тис.грн. або на 39,07%;

- збільшення прибутку від іншої діяльності на 210 тис.грн. або на 123,543%;

3. Дослідження показників рентабельності та їх зміни показало наявність позитивної тенденція результативності основної операційної діяльності підприємства:

- рентабельність виробництва збільшилась на 8,50% пунктів.

4. Аналіз використання ресурсів підприємства відображає тенденцію покращення використання окремих ресурсів підприємства:

- фондівдача по продукції та фондівдача по прибутку збільшилась на 0,02%, що пов'язано зі зменшенням збитку від основної операційної діяльності ніж середньорічної вартості основних засобів підприємства при цьому покращилось використання ресурсів підприємства:

1) спостерігається збільшення продуктивності праці на 110,50%;

2) збільшення оборотності оборотних коштів на 0,21 обороти абов 3,22 рази.

5. Аналіз оцінки ліквідності активів та пасивів балансу показав, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, це негативно впливає на його фінансовий стан та платоспроможність. Показники ліквідності підприємства за період, що досліджується, мають тенденцію до зменшення та мають значення нижче нормативного з чого можна зробити висновок, що підприємство не забезпечено найбільш ліквідними активами :

1) поточна ліквідність – на 0,07 грн./грн.;

2) швидка ліквідність – на 0,08 грн./грн.;

3) абсолютна ліквідність – на 0,08 грн./грн..

Таким чином, підводячи підсумок аналізу фінансово-економічних показників підприємства ЗАТ «Одесакондитер» за 2021-2022 роки, можна зробити наступні висновки:

- не дивлячись на певні від'ємні значення, які є негативною тенденцією,

взагальному значенні фінансово-економічний стан у 2022 році в порівнянні з 2021 роком покращився, що свідчить про ефективну діяльність і правильну стратегію управління підприємством;

- аналіз використання ресурсів підприємства може свідчити про його позитивну операційну діяльність, а саме: використання трудових, матеріальних ресурсів підприємства та його оборотного капіталу.

- є ще деякі аспекти, що потребують уваги для забезпечення стабільного зростання в майбутньому, тому підприємству необхідно зберегти позитивну тенденцію зміни фінансово-економічних показників в наступному році.

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Аналіз динаміки валюти балансу передбачає встановлення зміни валюти балансу на кінець року з валютою балансу на початок року.

Загальний аналіз фінансового стану ЗАТ «Одесакондитер» здійснюється за допомогою даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки валюти балансу*

Показники	2021 рік	2022 рік	% зміни
Валюта балансу, тис.грн.:			
– попереднього року	32303	21102	-34,67
– звітнього року	21102	17401	-17,54

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

З табл. 2.2 видно, що валюта балансу на кінець 2021 року, порівняно з початком, зменшилась на 34,67%, що попередньо можна оцінити як негативні зміни. Валюта балансу на кінець звітнього 2022 року, в порівнянні з початком звітнього 2022 року, зменшилась на 17,54%, що попередньо можна охарактеризувати як негативну зміну.

Для підтвердження якості цих змін, необхідно провести більш поглиблений аналіз динаміки валюти балансу на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу*

Показники	2021 рік	2022 рік	Коефіцієнт зміни
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	962	2025	2,10
2. Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	-8 449	-2560	0,30
3. Валюта балансу, тис.грн.:			
–на початок року	32303	21102	0,65
–на кінець року	21 102	17 401	0,82
4. Середнє річне значення валюти балансу, тис.грн.	26702,5	19251,5	0,72

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

Аналізуючи дані табл. 2.3 можна зазначити, що зменшення середньорічного значення валюти балансу в 0,72 разів супроводжувалося збільшенням чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2,10 разів, та зменшенням збитку до оподаткування в 0,30 разів, що свідчить про позитивні зміни валюти балансу підприємства в звітному році.

Зміна відбувається меншими темпами, ніж чистий дохід від реалізації продукції, але більшими темпами ніж збиток до оподаткування.

Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою аналітичної табл. 2.4.

З табл. 2.4 видно, що на кінець звітнього року, порівняно з початком, активи підприємства зменшились на 3701 тис. грн. або на 17,54%. Це відбулось за рахунок зменшення необоротних активів на 300 тис. грн. або на 2,51%, та зменшення оборотних активів на 3401 тис. грн. або на 37,25%.

Таблиця 2.4 – Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства*

Показники	Код рядка	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього активів, тис. грн.	1300	21102	17401	-3701	-17,54
1. Необоротні активи, тис. грн.	1095	11971	11671	-300	-2,51
– в % до активів		56,73	67,07	10,34	х
2. Оборотні активи, тис. грн.	1195	9131	5 730	-3401	-37,25
– в % до активів		43,27	32,93	-10,34	х
2.1. Запаси, тис. грн.	1100, 1110	780	781	1	0,13
– в % до активів		3,70	4,49	0,79	х
2.2. Кошти в розрахунках, тис. грн.	1120÷ 1155	-	-	-	-
– в % до активів		-	-	-	х
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	1160, 1165	8 351	4949	-3402	-40,74
– в % до активів		39,57	28,44	-11,13	х
2.4. Інші оборотні активи, тис. грн.	1170, 1190	-	-	-	-
– в % до активів		-	-	-	х
– у тому числі витрати майбутніх періодів, тис. грн.	1170	-	-	-	-
– в % до активів		-	-	-	х
3. Необоротні активи утримувані для продажу, та групи вибуття, тис.грн.	1200	-	-	-	-
– в % до активів		-	-	-	х

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

В структурі активів підприємства на початок року найбільшу питому вагу займали необоротні активи - 56,73%, питома вага оборотних активів склала - 43,27%. На кінець року відбулись наступні зміни в структурі активів підприємства:

- збільшилась питома вага необоротних активів до 67,07%;
- зменшилась питома вага оборотних активів на 10,34% пунктів.

ЗАТ «Одесакондитер» є суб'єктом підприємницької діяльності середнього бізнесу, тому складає фінансовий звіт за повною формою, але у фінансовій звітності ЗАТ «Одесакондитер» за 2021-2022 роки відсутня дебіторська заборгованість.

Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Аналіз складу та динаміки джерел формування активів підприємства*

Показники	Код рядка	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
				абс.	%
Всього джерел формування активів, тис. грн.	1900	21102	17 401	-3701	-17,54
1. Власний капітал, тис.грн. – в % до усіх джерел	1495	-23575	-26135	-2560	10,86
		-111,72	-150,19	-38,47	x
1.1. Наявність власних оборотних коштів, тис.грн. – в % до усіх джерел	1495 –1095 або 1495 +1595 –1095	-35546	-37 806	-2260	6,36
		-168,45	-217,26	-48,81	x
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис.грн. – в % до усіх джерел	1595	-	-	-	-
		-	-	-	x
2.1. Довгострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1500÷1515	-	-	-	-
		-	-	-	x
2.2. Довгострокові забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1520, 1525	-	-	-	-
		-	-	-	x
3. Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн – в % до усіх джерел	1695	44677	43536	-1141	-2,55
		211,72	250,19	38,47	x
3.1.Короткострокові зобов'язання, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600, 1610	-	-	-	-
		-	-	-	x
–в тому числі короткострокові кредити банків, тис. грн. – в % до усіх джерел	1600	-	-	-	-
		-	-	-	x
3.2. Кредиторська заборгованість, тис. грн. – в % до усіх джерел	1605, 1615÷1645	29071	28 629	-442	-1,52
		137,76	164,53	26,76	x
3.3. Поточні забезпечення, тис. грн. – в % до усіх джерел	1660	15606	14907	-699	-4,48
		73,96	85,67	11,71	x
3.4. Інші поточні зобов'язання – в % до усіх джерел	1665,1690	-	-	-	-
		-	-	-	x

4. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття, тис.грн. – в % до усіх джерел	1700	-	-	-	-
		-	-	-	x

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

З табл. 2.5 видно, що в звітному році порівняно з попереднім джерела формування активів підприємства зменшились на 3701 тис. грн. або на 17,54%. Це відбулось за рахунок зменшення поточних зобов'язань і забезпечень на 1141 тис. грн. або на 2,55% та скорочення власного капіталу на 2560 тис. грн. або на 10,86%.

В структурі джерел формування активів підприємства в попередньому році найбільшу питому вагу займали поточні зобов'язання і забезпечення – 211,72%, власний капітал відсутній -111,72%. В звітному році відбулись наступні зміни в структурі джерел формування активів підприємства: збільшилась питома поточних зобов'язань і забезпечень на 38,47%п, вага власного капіталу (якого по суті немає), відповідно, зменшилась відповідно на 38,47%п.

Довгострокові зобов'язання та забезпечення; зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття були відсутні.

Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.6.

З табл. 2.6 видно, що в звітному році порівняно з попереднім оборотні активи підприємства зменшились на 3401 тис. грн. або на 37,25%. Це відбулось за рахунок зменшення грошових коштів та поточних фінансових інвестицій – на 3402 тис. грн. або на 40,74%. Кількість запасів на підприємстві на кінець 2022 року збільшилась на 1 тис. грн або на 0,13%.

Таблиця 2.6 – Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів*

Показники	Абсолютна величина		Питома вага, %		Відхилення			
	на початок 2022 року	на кінець 2022 року звітного року	на початок 2022 року	на кінець 2022 року звітного року	абсолютне	питомої ваги	в % до величини на початок звітного року	в % до величини зміни оборотних активів
Оборотні активи всього, тис. грн., в тому числі:	9131	5730	100,00	100,00	-3401	x	-37,25	100,00
– запаси	780	781	8,54	13,63	1	5,09	0,13	-0,03
– дебіторська заборгованість								
– грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	8351	4949	91,46	86,37	-3402	-5,09	-40,74	100,03
– інші оборотні активи	-	-	-	-	-	-	-	-

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

В структурі оборотних активів на початок звітного року найбільшу питому вагу займали грошові кошти та поточні фінансові інвестиції – 91,46%; питома вага запасів склала – 8,54%.

Інші оборотні активи та дебіторська заборгованість були відсутні.

На кінець звітного року відбулись наступні зміни в структурі оборотних активів:

- зменшилась питома вага грошових коштів та поточних фінансових інвестицій до 86,37% або на 5,09% пункти;

- питома вага запасів трохи збільшилась – на 13,63% або на 5,09% пункти.

Інші оборотні активи та дебіторська заборгованість були відсутні.

Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства за сферами розміщення його окремих елементів здійснюється на підставі даних форм №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №5 «Примітки до річної фінансової звітності» за допомогою табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Аналіз структури розміщення оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємств*

Показники	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	абс.	%	за структурою
1. Сфера виробництва в тому числі:	780	8,54	781	13,63	1	0,13	5,09
– виробничі запаси	780	8,54	781	13,63	1	0,13	5,09
– незавершене виробництво							
– поточні біологічні активи	-	-	-	-	-	-	-
– витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
2. Сфера обігу в тому числі:	8351	91,46	4949	86,37	-3402	-40,74	-5,09
– готова продукція	-	-	-	-	-	-	-
– грошові кошти	8351	91,46	4949	86,37	-3402	-40,74	-5,09
– дебіторська заборгованість	-	-			-	-	-
– товари	-	-	-	-	-	-	-
– інші	-	-	-	-	-	-	-
Всього оборотний капітал	9131	100	5730	100,00	-3401	-37,25	-

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

З табл. 2.7 видно, що в звітному році порівняно з попереднім загальна величина оборотного капіталу підприємства зменшилась на 3401 тис. грн. або на 37,25%. Це відбулось за рахунок наступних змін:

- збільшення капіталу, розміщеного у сфері виробництва на 1 тис. грн. або на 0,13%;

- зменшення капіталу, розміщеного в сфері обігу на 3402 тис. грн. або на 40,74%.

В структурі оборотного капіталу попереднього року найбільшу питому вагу займає капітал, розміщений в сфері обігу – 91,46%, питома вага капіталу, розміщеного в сфері виробництва склала 8,54%.

В звітному році відбулись наступні зміни в структурі оборотного капіталу:

- зменшилась питома вага капіталу, розміщеного в сфері обігу на 5,09% пункти;

- збільшилась питома вага капіталу, розміщеного в сфері виробництва на 5,09% пункти.

Аналіз використання оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства та його окремих елементів здійснюється на підставі форм фінансової звітності №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за допомогою табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Аналіз використання оборотних коштів*

Показники	Попередній рік	Звітний рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	962	2025	1063	в 1,1 р.
2. Середньорічні залишки оборотних коштів, тис. грн., в т.ч.	14893	7430,5	-7462,5	-50,11
2.1. Запаси	1409,5	780,5	-629	-44,63
2.2. Грошові кошти та поточні фінансові інвестиції	13483,5	6650	-6833,5	-50,68
2.3. Інші оборотні активи	-		-	-
3. Кількість днів в періоді	360	360	x	x
4. Одноденна виручка, тис. грн..	2,67	5,63	2,96	в 1,1 р.
5. Потреба в оборотних коштах одного дня, тис. грн.	41,37	20,64	-20,73	-50,11
6. Кредиторська заборгованість, тис. грн.	8262	7125	-1137,00	-13,76
7. Коефіцієнт оборотності	0,06	0,27	0,21	в 3,22 р.
8. Коефіцієнт завантаженості	15,48	3,67	-11,81	-76,30
9. Тривалість 1 обороту, днів, в т.ч.	5573,26	1320,98	-4252,29	-76,30
9.1. В запасах	527,46	138,76	-388,71	-73,69
9.2. В грошових коштах	5045,80	1182,22	-3863,58	-76,57
9.3. В інших оборотних коштах	-		-	-
10. Економія (надлишок) оборотних коштів, тис. грн.	x	-87768,37	x	x

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

Розрахунки, наведені в табл. 2.8, свідчать що ефективність використання оборотних коштів підприємства в звітному році порівняно з попереднім стала трохи краще, про що свідчить збільшення коефіцієнту оборотності на 0,21 обороти, зменшення коефіцієнту завантаженості на 11,81 та зменшення тривалості одного обороту оборотних коштів на 4252,29 днів (за рахунок зменшення часу перебування коштів в запасах – на 388,71 днів, в грошових коштах – на 3863,58 днів). Це призвело до економії оборотних коштів у розмірі 87768,37 тис. грн., що позитивно впливає на фінансовий стан підприємства.

Підприємство не мало дебіторської заборгованості та її змін, тому аналіз дебіторської заборгованості та аналіз дебіторської заборгованості підприємства за строками непогашення не проводиться.

Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз складу, структури та динаміки власного капіталу підприємства*

Показники	Код рядка	2021 рік	2022 рік	Відхилення	
				абс.	%
Власний капітал всього, тис. грн., в тому числі:	1495	-23575	-26135	-2560	10,86
1. Зареєстрований (пайовий) капітал, тис. грн.	1400	10893	10893	0	0,00
– в % до власного капіталу		-46,21	-41,68	4,53	x
2. Капітал у дооцінках, тис. грн.	1405	-	-	-	-
– в % до власного капіталу		-	-	-	x
3. Додатковий капітал, тис. грн.	1410	62916	62916	0	0,00
– в % до власного капіталу		-266,88	-240,73	26,14	x
4. Резервний капітал, тис. грн.	1415	6 239	6 239	0	0,00
– в % до власного капіталу		-26,46	-23,87	2,59	x
6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток), тис. грн.	1420	-103623	-106 183	-2560	2,47
– в % до власного капіталу		439,55	406,29	-33,26	x
7. Неоплачений капітал, тис. грн.	1425	-	-	-	-
– в % до власного капіталу		-	-	-	x
8. Вилучений капітал, тис. грн.	1430	-	-	-	-
– в % до власного капіталу		-	-	-	x

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

За даними табл. 2.9 видно, що власний капітал підприємства в звітному році порівняно з попереднім зменшився на 2560 тис.грн. або на 10,86%. Це відбулось за рахунок збільшення непокритого збитку підприємства на 2560 тис.грн. або на 2,46%.

В структурі власного капіталу підприємства в попередньому році найбільшу питому вагу займав непокритий збиток – 439,55%, питома вага зареєстрованого (пайового) капіталу склала -46,21%; капітал у дооцінках був відсутній; питома вага додаткового капіталу склала -266,88%; питома вага резервного капіталу склала -26,46%.

В звітному році відбулись наступні зміни в структурі власного капіталу підприємства:

- збільшилась питома вага зареєстрованого (пайового) капіталу на 4,53% пункти;
- капітал у дооцінках був відсутній;
- питома вага додаткового капіталу збільшилась на 26,14% пункти;
- питома вага резервного капіталу збільшилась на 2,59% пункти;
- зменшилась питома вага непокритого збитку на 33,26% пункти.

Аналіз динаміки рентабельності капіталу підприємства здійснюється за допомогою форм № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», форм № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» за 2021 та 2022 роки за допомогою табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз рентабельності капіталу підприємства

Показники	Код рядка (алгоритм розрахунку)	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення
1. Чистий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	Ф № 2 р. 2350 (2355)	-8449	-2650	5799
2. Середня річна сума капіталу підприємства, тис. грн., в тому числі:	Ф № 1 р. 1300	21102	17401	-3701
	Ф № 1, р. 1095	11971	11671	-300
	Ф № 1 р.1195	9131	5730	-3401

в тому числі – власного оборотного капіталу	Ф № 1 р.1495 – р.1095	Продовження табл. 2.10		
		-35546	-37806	-2260
3. Рентабельність капіталу, %	п.1/п.2*100%	-40,04	-15,23	24,81
4. Рентабельність основного капіталу, %	п.1/осн.кап* 100%	-70,58	-22,71	47,87
5. Рентабельність оборотного капіталу, %	п.1/об.кап* 100%	-92,53	-46,25	46,28
6. Рентабельність власного оборотного капіталу, %	п.1/вл.об.кап* 100%	-	-	-

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

З табл. 2.10 можна зробити висновок, що в звітному році в порівнянні з попереднім більшість значень показників капіталу зменшились, окрім зменшення чистого збитку підприємства на 5799 тис.грн., що характеризується зменшенням наступних показників:

- рентабельність всього капіталу збільшилась на 24,81% пункти;
- рентабельність основного капіталу збільшилась на 47,87% пункти;
- рентабельність оборотного капіталу збільшилась на 46,28% пункти.

Ці зміни позитивно характеризують діяльність підприємства, але все ще недостатні для виведення підприємства із кризового стану.

Підприємство впродовж двох років не мало власного оборотного капіталу, тому його рентабельність не розраховується.

Висновки до другого розділу

В другому розділі кваліфікаційної роботи здійснено фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства ЗАТ «Одесакондитер» та аналіз його фінансового стану за 2021-2022 рр., який показав:

- аналіз техніко-економічної характеристики показав про фактичну зміну актуального напрямку діяльності підприємства з 10.82 – «Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів» на 68.20 – «Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна», що пов'язано з

припиненням виробничої діяльності підприємства ЗАТ «Одесакондитер» і знаходженням ЗАТ «Торговий дім «Люксембурзький» в стані припинення діяльності, згідно із судовим рішенням про визнання банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури;

- підприємство знаходиться у кризовому стані але навіть під час військового стану використовує всі зусилля для підтримки існування підприємства і має деякі позитивні результати за останній рік;

- не дивлячись на певні від'ємні значення, які є негативною тенденцією, в загальному значенні фінансово-економічний стан у 2022 році в порівнянні з 2021 роком покращився, що свідчить про ефективну діяльність і правильну стратегію управління підприємством;

- наявні деякі аспекти, що потребують уваги для забезпечення стабільного зростання в майбутньому, тому підприємству необхідно зберегти позитивну тенденцію зміни фінансово-економічних показників в наступному році;

- аналіз фінансового стану підприємства свідчить про наявність позитивної динаміки зміни показників діяльності підприємства у 2022 році в порівнянні з 2021 роком але все ще викликає стурбованість і вказує на наявність значних проблем і не є достатніми для виведення підприємства з кризового стану;

- на наш погляд, подальший розвиток підприємства не зможе обійтися без значної підтримки значна підтримка з боку держави.

Таким чином, проведений фінансово-економічний аналіз основних показників підприємства ЗАТ «Одесакондитер» за 2021-2022 роки свідчить про певні покращення показників – підвищення ефективності діяльності підприємства і правильно обрану стратегію управління.

Проте є ще багато аспектів, що потребують уваги та проблем які необхідно вирішувати в т.ч. за рахунок прийняття ефективних управлінських рішень та запровадження неординарної стратегії управління при умови підтримки з боку

держави - для виведення підприємства з кризи, стабілізації та підвищення ефективності його діяльності та конкурентоспроможності у майбутньому.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАТ «ОДЕСАКОНДИТЕР»

3.1. Загальна характеристика організації обліку на підприємстві

Облікова політика ЗАТ «Одесакондитер» складена та відповідає вимогам Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Метою підприємства є дотримання єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності.

При відображенні господарських операцій і подій у бухгалтерському обліку застосовуються норми положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених Міністерством фінансів України. За відсутності необхідних норм до вітчизняних П(С)БО застосовуються подібні норми системи Міжнародних стандартів фінансової звітності МСБО - МСФЗ на підставі того, що національні стандарти не можуть суперечити міжнародним стандартам.

Він застосовується до активів, капіталу, зобов'язань, економічних операцій і бухгалтерських рахунків і цілей організації. Для забезпечення необхідної деталізації обліково-економічної інформації з дозволу головного бухгалтера запроваджено систему додаткових субрахунків.

Облік витрат підприємства ведеться на рахунках класу 9 «Витрати діяльності», для обліку господарських операцій ЗАТ «Одесакондитер» не використовує рахунки класу 8 «Витрати за елементами».

Більша частина завдань, покладених на відділ бухгалтерії вирішується на більш якісному рівні та з використанням меншого часу завдяки комп'ютерним технологіям та інтегрованих на ньому програм.

Бухгалтерський облік ведеться з використанням комп'ютерних програм: MEDOC IS та власно розроблену програму Access.

Для обробки інформації працівники бухгалтерії використовують програми MSWord, MSeXcel. MSWord в основному використовується для створення та редагування текстових документів і звітів. У цьому форматі співробітники відділу отримують інформацію від інших відділів, керівництва та державних служб. Програма MSeXcel містить різноманітні таблиці для подальших розрахунків, що дозволяють вирішувати поставлені завдання, тому є спільною програмою для всіх підрозділів ЗАТ «Одесакондитер».

Схема автоматизованої форми ведення бухгалтерського обліку, яку використовують на підприємстві, представлена на рис. 3.1.

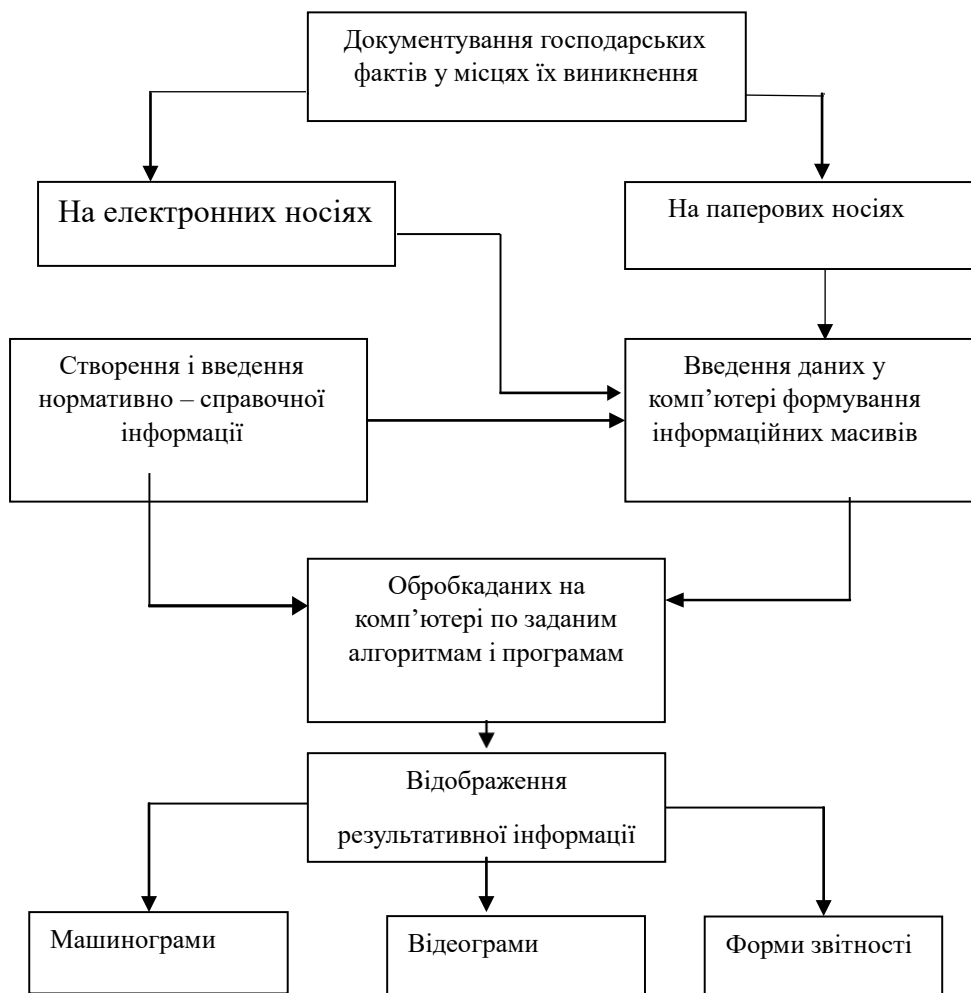

Рисунок 3.1 – Схема автоматизованої форми ведення бухгалтерського обліку, яка використовується у ЗАТ «Одесакондитер»

Таким чином, бухгалтерія безперебійно виконує свою роботу завдяки

новим технологіям автоматизації, програмному забезпеченню та кваліфікованому персоналу.

Організацію бухгалтерського обліку у ЗАТ «Одесакондитер» наведено на рис. 3.2.

Рис. 3.2 – Організація бухгалтерського обліку у ЗАТ «Одесакондитер»

Контроль за виконанням наказу про облікову політику покладається на головного бухгалтера підприємства ЗАТ «Одесакондитер».

При перерахуванні доходів, витрат і грошових коштів, виражених в іноземній валюті, середньозважений валютний курс не застосовується.

Величина резерву сумнівних боргів не створюється, також не створюється резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам підприємства.

Резервування коштів на додаткове пенсійне забезпечення, реструктуризацію, виконання зобов'язань за обтяженими контрагентами не проводиться.

Підставою для запису в регістрах бухгалтерського обліку у ЗАТ «Одесакондитер» є первинні документи, що фіксують факт здійснення

господарської операції, а також розрахунки бухгалтерії та бухгалтерські довідки, підготовлені, оформлені і засвідчені у порядку, встановленому нормативними актами, обліковою політикою, наказами директора, розпорядженнями уповноважених ним осіб.

Підставою для формування даних податкового обліку є: первинні облікові документи (включаючи бухгалтерські довідки); аналітичні документи бухгалтерського обліку.

Система бухгалтерського обліку у ЗАТ «Одесакондитер» складається з:

- ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності;
- виконання розрахунків;
- збір статистичних даних;
- розробки планів.

Бухгалтерський облік охоплює усю сукупність господарської та фінансової діяльності підприємства.

Головною задачею бухгалтерського обліку на підприємстві являється як одержання точної та достовірної інформації про господарчі процеси в результатах діяльності підприємства, так і для використання кредиторами, податковими, фінансовими та банківськими органами та іншими зацікавленими юридичними та фізичними особами.

Основними завданнями бухгалтерського відділу у ЗАТ «Одесакондитер» є:

- здійснення необхідних розрахунків, на основі яких вносяться пропозиції керівництву підприємства щодо розподілу наявних фінансових ресурсів між виробничими підрозділами і функціональними службами;
- розробка поточних й оперативних фінансових планів та інших планових фінансових документів, пошук резервів збільшення прибутку та інших фінансових ресурсів для забезпечення потреб підприємства в коштах на фінансування виробництва, капітальних вкладень, соціальних потреб;
- здійснення контролю за виконанням показників фінансового плану

підрозділами і підприємством загалом, а також контролю за використанням фінансових ресурсів на непродуктивні витрати;

- оперативний контроль за надходженням грошових коштів від реалізації продукції (робіт, послуг), своєчасним розв'язанням претензій у сфері розрахунків з постачальниками і споживачами;

- забезпечення роботи щодо виконання фінансових зобов'язань підприємства перед бюджетом, своєчасне внесення податків та інших (неподаткових) платежів перед небюджетними фондами, банками, постачальниками, робітниками та службовцями;

- комплексний аналіз господарської діяльності підприємства та його структурних підрозділів з метою виявлення причин невиконання планів.

Структура бухгалтерської служби ЗАТ «Одесакондитер» наведена на рисунку 3.3.

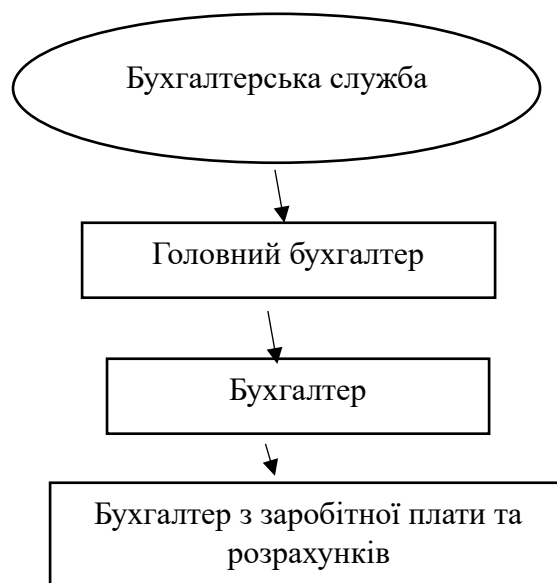

Рис. 3.3. – Структура організації бухгалтерської служби ЗАТ «Одесакондитер»

Структура бухгалтерської служби ЗАТ «Одесакондитер» лінійного типу, тобто всі бухгалтера підпорядковуються безпосередньо головному бухгалтеру.

Обов'язки працівників бухгалтерської служби у ЗАТ «Одесакондитер»

представлені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Основні обов’язки працівників бухгалтерської служби ЗАТ
«Одесакондитер»

Посада	Скорочений зміст службових обов’язків
Головний бухгалтер	Загальне керування обліком та звітністю. Організовує контроль та ревізію. Перевіряє та підписує первинну та річну бухгалтерську документацію. Веде облік валових витрат та валових доходів підприємства. Облік ЗЕД підприємства. Облік розрахунків з постачальниками послуг. Облік валютних операцій та розрахунків по податкам та платежам.
Бухгалтер	Веде облік матеріалів на підприємстві. Складає оборотні відомості заматеріальними рахунками 20,26 та ін. Веде облік за рахунками 10, 11, 12, 13, 15, 22. Нараховує амортизацію нематеріальних активів. Веде облік розрахунків з покупцями. Веде облік за рахунками 361, 362. Веде облік матеріалів за субрахунками рахунку 20 та виробництва за рахунками 23, 25, 26. Веде облік грошових коштів зарахунками 301,311,333.
Бухгалтер з заробітної плати та розрахунків	Складає розрахунково-платіжні відомості на оплату праці. Складає зведені відомості обліку праці та заробітної платні. Оформляє звітність до органів соціального страхування. Складає довідки про суми нарахованої заробітної плати. Веде облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Складає та оброблює відомості по рахункам 63,372. Приймає готівкові грошові кошти і оформлює касові документи. Веде облік на рахунку 30. Приймає і видає готівку, веде касову книгу, складає реєстри депонованих сум, складає звіт по касі.

Дослідження показало, що у ЗАТ «Одесакондитер» бухгалтерський облік ведеться відповідно до нормативних та законодавчих актів та повністю автоматизовано, що дає можливість зменшити кількість помилок у розрахунках та виключити можливість помилки при перенесенні даних обліку, оскільки при автоматизованому обліку ведеться лише один обліковий реєстр, всі інші формуються автоматично і ризик помилки при переносі даних між реєстрами відсутній.

3.2. Організація обліку основних засобів на підприємстві

Бухгалтерський облік на підприємстві повинен забезпечити контроль за збереженням основних засобів та нематеріальних активів, їх надходженням, вибуттям, ремонтом, нарахуванням зносу, а також давати інформацію, необхідну для економічної оцінки ефективності використання конкретних об'єктів основних засобів та нематеріальних активів [22].

На ЗАТ «Одесакондитер» бухгалтерський облік основних засобів проводиться згідно з Законом України про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні, положенню (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та іншими нормативним документам, а також згідно з обліковою політикою підприємства, внутрішнім наказам тощо.

ЗАТ «Одесакондитер» веде податковий облік податку на прибуток та сплачує податок на додану вартість. У кінці звітного періоду складає та подає до органів податкової служби податкову декларацію з податку на прибуток та податкову декларацію з податку на додану вартість.

На ЗАТ «Одесакондитер» надходження основних засобів, що використовуються у діяльності підприємства, відбуваються в процесі придбання їх від постачальників.

При надходженні основних засобів наказом керівника ЗАТ «Одесакондитер» створюється комісія, що укладає Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (форма № ОЗ-1) і вводить їх до експлуатації.

Для обліку основних засобів підприємство використовує рахунки бухгалтерського обліку: 15 «Капітальні інвестиції», 10 «Основні засоби» разом із відповідними субрахунками та інші рахунки I класу плану рахунків бухгалтерського обліку.

На кожен господарський об'єкт заводиться акт-інвентаризаційна картка, що поступає до бухгалтерії, де ведеться облік на рахунку 15 «Капітальні

інвестиції». За дебетом 15 рахунку ведеться облік надходження основних засобів, а за кредитом – їх списання на рахунок 10 «Основні засоби», після вводу їх в експлуатацію. Після вводу в експлуатацію основні засоби списуються з кредиту рахунку 15 в дебет рахунку 10. Після вводу в експлуатацію основні засоби списуються з кредиту рахунку 15 в дебет рахунку 10.

На ЗАТ «Одесакондитер» облік ведеться в формах бухгалтерського обліку, журналах ордерах та відомостях до нього.

На рис. 3.4 схематично зображено порядок записів у регістрах з обліку основних засобів.

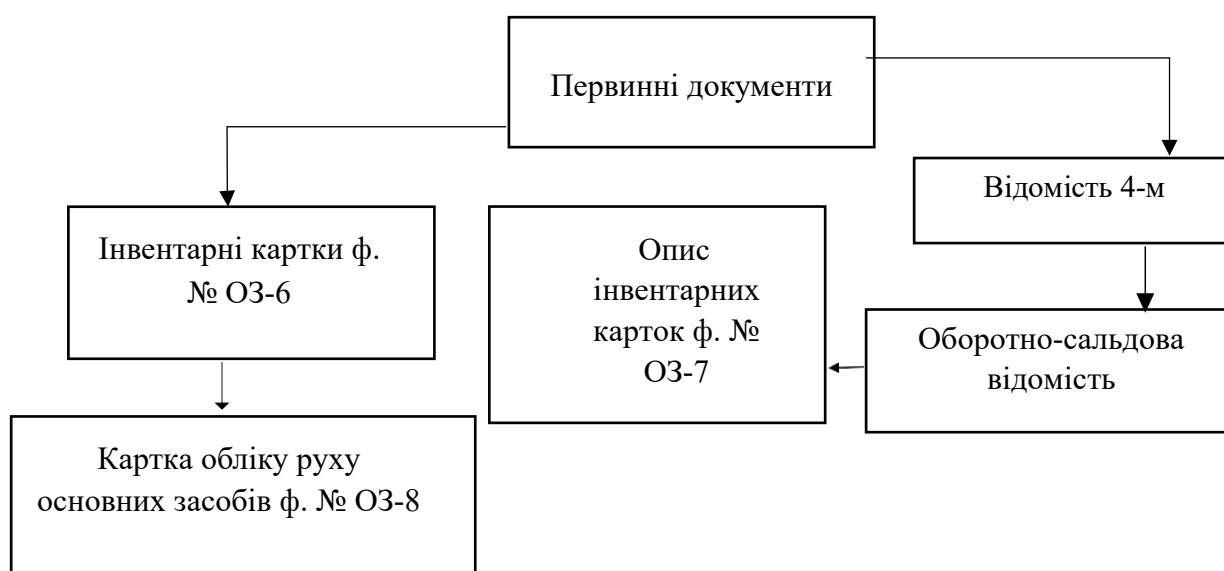

Рис. 3.4. – Схема записів у регістрах з обліку основних засобів на ЗАТ «Одесакондитер»

В бухгалтерії ведеться інвентарний облік основних засобів. Кожному інвентарному об'єкту присвоюють інвентарний номер, який наносять на об'єкт і вказують в первинних документах і реєстрах з обліку основних засобів. Облік також ведеться по видах основних засобів, місцях їх експлуатації, матеріально відповідальних особах.

Типова кореспонденція рахунків, яку використовують на ЗАТ «Одесакондитер» із створення (виготовлення) та придбання основних засобів представлена у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Типова кореспонденція із створення (виготовлення) та придбання основних засобів

Зміст операцій	Дебет	Кредит
Фактичні витрати на спорудження та виготовлення основних засобів	15	23, 64, 66, 20
Зарахування побудованого (виготовленого) об'єкта до складу основних засобів	10	15
Отримано основні засоби за договором поставки	15	68
Відображено суму ПДВ, що включено до вартості основних засобів за договором	64	68
Проведено оплату за договором поставки	68	3
Витрати на транспортування основних засобів	15	68
Відображено суму ПДВ у складі транспортування витрат	64	68
Витрати зі складання, встановлення тощо основних засобів	15	66,64
Зараховано придбання основні засобів до складу об'єктів основних засобів	10	15

Під час будівництва об'єктів основних засобів підрядним способом бухгалтерські записи ідентичні записам при купівлі основних засобів. На підставі п.16 П(С)БО 7 у випадку істотного відхилення (збільшення або зменшення) балансової вартості об'єкта основних засобів від його справедливої вартості (більш ніж на 10 %) підприємство здійснює переоцінку об'єкта основних засобів на дату балансу [22].

На підприємстві амортизація основних засобів нараховується прямолінійним методом. Нараховується щорічно, наприкінці року. Прямолінійний метод нарахування амортизації передбачає рівномірне списання (розподіл) вартості об'єкта основних засобів, що амортизується, протягом строку його експлуатації. Щорічні амортизаційні відрахування визначаються діленням вартості, яка амортизується, на очікуваний період часу використання об'єкта основних засобів.

Облік амортизації ведеться в відомостях розрахунку амортизації та

типових формах:

- ОЗ-14 - Розрахунок амортизації основних засобів;
- ОЗ-16 - Розрахунок амортизації по автотранспорту.

Облік зносу (амортизації) ведеться на рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів». Для узагальнення інформації про накопичену амортизацію щодо об'єктів основних засобів, які обліковуються на рахунку 10 «Основні засоби», Планом рахунків передбачений рахунок 131 «Знос основних засобів».

Вибуття основних засобів на ЗАТ «Одесакондитер» зазвичай відбувається в наслідок їх продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом.

Бухгалтер підприємства робить відмітки у «Інвентарній картці обліку основних засобів» про вибуття об'єктів основних засобів при передачі їх іншому підприємству (організації), а також про переміщення в середині підприємства у формі № ОЗ-1 - Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів; при списанні об'єкта основних засобів внаслідок старіння чи зносу – заповнюється форма № ОЗ-3 - Акт списання основних засобів.

Записи про закінчені роботи по побудові, дообладнанні, реконструкції та модернізації, ремонту об'єкта ведуться в картці на підставі форми № ОЗ-2; Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів.

3.3. Аналіз основних засобів підприємства

Методика аналізу основних засобів підприємства дозволяє всебічно оцінити та дослідити роль залучення основних засобів на підприємстві, ефективності їх використання тощо, тому доцільно буде проводити його за трьома напрямками (рис. 3.5):

- аналіз забезпеченості;

Рис. 3.5 - Методика аналізу використання основних засобів

- аналіз наявності і руху основних засобів;
- аналіз ефективності використання основних засобів.

Для аналізу використання основних засобів розробляють систему економічних показників, що характеризують стан і динаміку руху активів підприємства. Особливе значення для аналізу мають показники ефективності використання основних засобів, що відображають рівень їх впливу на фінансовий стан і фінансові результати діяльності підприємства [28].

Таким чином, можна виділити основні етапи аналізу основних засобів на підприємстві [28]:

- розрахунок частки основних засобів у загальному розділі майна підприємства;
- розрахунок обсягу та динаміки основних засобів;
- розрахунок структури основних засобів;
- оцінка ефективності використання основних засобів;
- оцінка впливу факторів на ефективність використання основних засобів;
- виявлення резервів збільшення обсягів виробництва за рахунок використання основних засобів.

Можна виділити показники, які визначають результати і витрати в процесі оцінки ефективності використання основних засобів підприємства. До таких показників належать [28]:

1. загальна сума основних засобів (основного капіталу) підприємства;
2. сума чистих основних засобів (загальна сума власного основного капіталу) підприємства;
3. сума операційних основних засобів (сума операційного основного капіталу) підприємства.

Загальна система показників результату та витрат ресурсів, що пропонується до використання при оцінці ефективності використання основних засобів підприємства представлена в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Показники, які застосовуються при оцінці ефективності управління основними засобами підприємства*

Показники оцінки результатів	Показники оцінки витрат ресурсів
I. Для оцінки ефективності формування основних засобів	
1. Загальна сума сформованих основних засобів (загальна сума основного капіталу)	1. Загальна сума витрат, пов'язаних із залученням основного капіталу з різних джерел
2. Сума власного основного капіталу	2. Загальна сума витрат, пов'язаних із залученням власного основного капіталу з різних джерел витрат
3. Сума сформованих операційних основних засобів (сума операційного основного капіталу)	3. Загальна сума витрат, пов'язаних із залученням операційного основного капіталу з різних джерел

Продовження табл. 3.3

Показники оцінки результатів	Показники оцінки витрат ресурсів
II. Для оцінки ефективності використання сформованих основних засобів	
1. Сума доходу від реалізації робіт, товарів і послуг (обсяг товарообороту) 2. Сума чистого прибутку від здійснення господарської діяльності 3. Сума операційного прибутку (прибутку від здійснення операційної діяльності)	1. Загальна сума сформованих необоротних активів (загальна сумаосновного капіталу) 2. Сума формованих чистих основних засобів (сума власного основного капіталу) 3. Сума сформованих операційних основних засобів (сума операційноосновного капіталу)

* Сформовано на підставі джерела [28]

Підвищення ефективності використання основних засобів є одним з важливих питань, що постає перед кожним підприємством. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства, його конкурентоспроможність тощо [28].

Безпосередня побудова системи показників оцінки ефективності використання основних засобів ЗАТ «Одесакондитер» має базуватися на відповідних методологічних підходах. Оскільки без якісної підготовки та формування програми проведення аналізу ефективності використання основних засобів є неможливим ефективно його проведення, то необхідно визначитися з основними етапами аналізу [28].

На першому етапі аналізу досліджується динаміка основних засобів в системі необоротних активів ЗАТ «Одесакондитер» за два роки з 2021 р. по 2022 р. на основі даних фінансової звітності (табл. 3.4).

Як видно з табл. 3.4, впродовж аналізованого періоду простежується тенденція до зменшення вартості необоротних активів ЗАТ «Одесакондитер». Загальна вартість необоротних активів підприємства у 2022 році, у порівнянні з 2021 роком, зменшилась на 300,0 тис. грн., або 2,5%. Це відбулося через зменшення основних засобів на підприємстві на 300,0 тис грн. Варто зазначити, що довгострокові фінансові інвестиції у 2022 році по відношенню до 2021 року

Таблиця 3.4 – Динаміка основних засобів в системі необоротних активів
ЗАТ «Одесакондитер» за 2021-2022 рр.

Показники (код рядка балансу)	Станом на 31.12.		Відхилення	
	2021 року	2022 року	Абс.	%
Нематеріальні активи (1000)	-	-	-	-
Незавершені капітальні інвестиції (1005)	621,0	621,0	0	0,0
Основні засоби (1010)	2426,0	2126,0	-300	-12,4
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств (1030)	8924,0	8924,0	0	0,0
Разом необоротні активи	11971,0	11671,0	-300,0	-2,5

залишилися незмінними.

Питому вагу основних засобів в динаміці можна проаналізувати в структурі необоротних активів ЗАТ «Одесакондитер» за 2021-2022 рр. За допомогою табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Питома вага основних засобів в структурі необоротних активів

Показники (код рядка балансу)	Станом на 31.12.		Питома вага,%	
	2021 року	2022 року	2021 рік	2022 рік
Нематеріальні активи (1000)	-	-	-	-
Незавершені капітальні інвестиції (1005)	621	621	5,19	5,32
Основні засоби (1010)	2426	2126	20,27	18,22
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств (1030)	8924	8924	74,55	76,46
Разом необоротні активи	11971	11671	100,00	100,00

За результатами табл. 3.5 можна зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду найбільшу частку у структурі необоротних активів підприємства займали довгострокові фінансові інвестиції – 74,55% від загальної кількості необоротних активів у 2021 році та 76,46% у 2022 році. Збільшення частки від необоротних активів у 2022 році відбулося за рахунок зменшення

вартості основних засобів на підприємстві та через це – зменшення загальної вартості необоротних активів у 2022 році, що є негативною тенденцією.

В таблиці 3.6. представлені зміни в динаміці основних засобів за 2021-2022 роки.

Таблиця 3.6 – Динаміка вартості основних засобів ЗАТ «Одесакондитер» за 2021-2022 рр.

Показники	Наявність на кінець року, тис. грн		Структура, %	
	2021 р.	2022 р.	2021 р.	2022 р.
Усього основних засобів за основним видом діяльності	2426	2126	100	100
1. Будинки, споруди та передавальні пристрої	1799	1799	74,15	84,62
2. Машини та обладнання	546	246	22,51	11,57
3. Транспортні засоби	81	81	3,34	3,81
4. Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	0	0	0,00	0,00
5. Малоцінні необоротні матеріальні активи	0	0	0,00	0,00

З таблиці 3.6 видно, що зменшилась вартість машин та обладнання на підприємстві у 2022 році на 22,51% в порівнянні з 2021 роком, всі інші складові основних засобів у 2022 році по відношенню до 2021 року залишилися незмінними. Через зменшення загальної вартості основних засобів, змінилась частка кожної її складової. Таким чином, в структурі основних засобів за абсолютною вартістю у 2022 році найбільш вагомими групами основних засобів виявились будинки, споруди і передавальні пристрої – 84,62%. Частка машин та обладнання у 2022 році в порівнянні з 2021 роки зменшилась на 10,94% пункти.

Для ефективної діяльності підприємства необхідно слідкувати за технічним і «моральним» станом основних засобів на підприємстві.

Для оцінки технічного стану основних засобів необхідно провести відповідний аналіз за допомогою таблиці 3.7 та зробити висновки відповідно змін технічного стану основних засобів на підприємстві за допомогою розрахунку коефіцієнтів придатності та зношеності.

Таблиця 3.7 – Показники змін технічного стану основних засобів ЗАТ
«Одесакондитер» за 2021-2022 рр.

Показники	Вихідні дані		Відхилення	
	2021 рік	2022 рік	Абс.	%
1. Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	57633,0	55823,0	-1810,0	-3,14
2. Знос основних засобів, тис. грн.	55207,0	53697,0	-1510,0	-2,74
3. Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	2426,0	2126,0	-300,0	-12,37
4. Коефіцієнт зносу (п. 2 п. 1)	0,958	0,962	0,004	x
5. Коефіцієнт придатності (п. 3 : п. 1)	0,042	0,038	-0,004	x

За даними табл. 3.7 можна зробити наступні висновки:

- коефіцієнт зносу у 2022 році в порівнянні з 2021 роком збільшився на 0,004, а коефіцієнт придатності відповідно зменшився на туж саму величину;
- збільшення значення коефіцієнта зносу свідчить про негативну тенденцію, що говорить про негативні зміни відносно технічного стану основних засобів на підприємстві.

Таким чином, для здійснення системного оцінювання ефективності використання основних засобів ЗАТ «Одесакондитер» запропонована система показників, яка враховує основні результати та витрати ресурсів, що пов'язані з цим процесом. Виявлення негативних показників та аналіз причин їх виникнення дає змогу оптимізувати ефективність використання основних засобів по підприємству в цілому.

3.4. Аналіз фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності підприємства

Аналіз фінансової стійкості підприємства за узагальнюючими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 3.8.

Таблиця 3.8 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за
узагальнюючими показниками*

Показники	Код рядка (алгоритм розрахунку)	Сума, тис.грн.		
		На початок 2021 року	На кінець 2021 року	На кінець 2022 року
1.Власний капітал	1495	-15 126	-23 575	-26 135
2.Необоротні активи	1095	11 648	11 971	11 671
3.Наявність власних оборотних коштів	1495-1095	-26 774	-35 546	-37 806
4.Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-
5. Загальна величина джерел формування запасів	(ряд. 3 + ряд. 4)	-26 774	-35 546	-37 806
6. Запаси (1100)	1100	2 039	780	781
7. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів	(ряд. 3 – ряд. 6)	-28 813	-36 326	-38 587
8. Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини джерел формування запасів	(ряд. 5– ряд. 6)	-28 813	-36 326	-38 587
9. Джерела, що послаблюють фінансову напругу	1615	6 829	8 262	7 125
10.Тип фінансової ситуації на підприємстві	x	<i>Кризовий фінансовий стан</i>	<i>Кризовий фінансовий стан</i>	<i>Кризовий фінансовий стан</i>

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

Дані розрахунків, які наведені в табл. 3.8, показують, що підприємство знаходиться у кризовому фінансовому стані, тому що власні оборотні кошти та короткострокові кредити відсутні і навіть з джерелами, що послаблюють фінансову напругу, коштів не вистачає для покриття запасів.

Поновлення запасів відбувається за рахунок коштів, які сформувалися за рахунок уповільнення оборотності кредиторської заборгованості. Така ситуація свідчить про неспроможність підприємства розрахуватися за своїми зобов'язаннями. Як наслідок, підприємству загрожує банкрутство.

Аналіз фінансовій стійкості підприємства за частковими показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» за допомогою табл. 3.9

Таблиця 3.9 – Аналіз фінансової стійкості підприємства за частковими показниками*

Показники	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	На початок 2021 року	На кінець 2021 року	На кінець 2022 року	Нормативне значення
1. Коефіцієнт автономії (Кавт)	1495	-0,5	-1,1	-1,5	більше 0,5
	1900				
2. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів (Кф)	1595+1695+1700	-3,1	-1,9	-1,7	менше 1,0
	1495				
3. Наявність власних оборотних коштів (ОКвл)	1495 – 1095 або 1495+1595-1095	-26774,0	-35546,0	-37806,0	збільшення
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман)	1495 – 1095	1,8	1,5	1,4	0,4...0,6
	1495				
5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами (Кз)	1495 – 1095	-1,3	-3,9	-6,6	0,1
	1195+1200				

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

Як видно з табл. 3.9, коефіцієнт автономії впродовж двох років знаходиться поза межами норми (менше), що свідчить про нестабільність та фінансову залежність підприємства від зовнішніх кредиторів. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів також знаходиться поза межами норми та показує, що підприємство на початок попереднього року на 1 грн власного капіталу залучало 3,1 грн залучених коштів, на кінець попереднього року – 1,9 грн., на кінець звітного року – 1,7 грн; що негативно характеризує діяльність підприємства (але динаміка складається позитивна). Підприємство не має власних оборотних коштів впродовж двох років, величина яких зменшується на кінець звітного року, що викликало зменшення значення коефіцієнта маневреності власного капіталу на кінець 2022 року. Значення коефіцієнта забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами має від’ємне значення впродовж двох років.

Таким чином, аналіз показників фінансової стійкості підприємства дозволяє зробити висновок про неефективне вкладення грошових коштів в діяльність підприємства та фінансову нестабільність функціонування підприємства на ринку.

Аналіз ліквідності балансу здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» допомогою табл. 3.10.

Таблиця 3.10 – Розрахунок абсолютних показників для аналізу ліквідності балансу звітного року*

Показники активу балансу	Сума, тис.грн.		Показники пасиву балансу	Сума, тис.грн.		Платіжний результат, тис.грн	
	На початок 2022р.	На кінець 2022р.		На початок 2022р.	На кінець 2022р.	На початок 2022р.	На кінець 2022р.
A1 – Найбільш ліквідні активи (1160+1165)	8 351	4 949	П1 – Найбільш термінові зобов'язання (1605+1615÷1660+1690+1700)	44 677	43 536	-36 326	-38 587
A2 – Активи, які можна реалізувати швидко(1120÷1155+1190)	-	-	П2 – Коротко-строкові пасиви (1600+1610)	-	-	-	-
A3 – Активи, які можна реалізувати повільно (1100+1110+1170 + 1200)	780	781	П3 – Довгострокові пасиви (1500÷1520)	-	-	780	781
A4 – Активи, реалізація яких пов'язана з труднощами (1095)	11 971	11 671	П4 – Постійні пасиви (1495+1665+1525+1526)	-23575	-26135	35 546	37 806
Баланс	21 102	17 401	Баланс	21 102	17 401	-	-

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

З табл. 3.10 видно, що ліквідність балансу в звітному році підприємства порушено. Баланс не є абсолютно ліквідним як на початок, так і на кінець року, при цьому активи, які можна реалізувати повільно, та довгострокові пасиви відсутні зовсім (табл. 3.11).

Таблиця 3.11 – Аналіз ліквідності балансу

<i>На початок року:</i>			<i>На кінець року:</i>		
A_1	$<$	P_1	A_1	$<$	P_1
A_2	$=$	P_2	A_2	$=$	P_2
A_3	$>$	P_3	A_3	$>$	P_3
A_4	$>$	P_4	A_4	$>$	P_4

Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками здійснюється за даними форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» або за допомогою таблиці 3.12.

Таблиця 3.12 – Аналіз ліквідності підприємства за відносними показниками*

Коефіцієнти ліквідності підприємства	Алгоритм розрахунку за кодом рядка	Норма	Розрахункові значення			Відхилення
			На початок 2021 року	На кінець 2021 року	На кінець 2022 року	
А	Б	В	1	2	3	3-2
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1195+1200 1695	=2,0	0,44	0,20	0,13	-0,07
2. Коефіцієнт швидкої (критичної) ліквідності	1195+1200- -1100-1110 1695	1,0	0,39	0,19	0,11	-0,07
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1160+1165 1695	> 0,2 [0,25... 0,35]	0,39	0,19	0,11	-0,07

* розраховано на підставі фінансової звітності підприємства

З табл. 3.12 можна зробити висновок, що всі показники ліквідності підприємства не відповідають нормативним значенням, що свідчить про нездатність покрити свої короткострокові зобов'язання. Негативним є зменшення всіх показників на кінець звітного року.

Підприємству необхідно застосовувати заходи щодо підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства.

Висновки до третього розділу

В третьому розділі кваліфікаційної роботи проаналізовано особливості організації бухгалтерського обліку ЗАТ «Одесакондитер», організації обліку основних засобів на підприємстві, проведено аналіз основних засобів на підприємстві, проведений аналіз фінансових результатів підприємства.

За результатами проведених досліджень, можна зробити наступні висновки:

1. Бухгалтерський облік на підприємстві ЗАТ «Одесакондитер» ведеться згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 р. (зі змінами та доповненнями), Національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими нормативно-правовими актами, що в т.ч. регламентують ведення операцій пов'язаних з обліком основних засобів на підприємстві.

2. Бухгалтерський облік ЗАТ «Одесакондитер» забезпечує своєчасне та повне відображення всіх господарських операцій за відповідними рахунками і параметрами та надання необхідної інформації користувачам про стан активів, зобов'язань, результатів фінансової діяльності та інших показників.

3. Облікова політика визначена підприємством самостійно і затверджена Наказом підприємства. У даному наказі відображена методологія ведення бухгалтерського обліку та надання інформації у фінансових звітах, які відповідають вимогам НП(С)БО та П(С)БО і найбільш адаптовані до діяльності підприємства. За період, що перевірявся, облікова політика підприємства не змінювалась.

4. На підприємстві застосовується автоматизована форма обліку з використанням комп'ютерних програм: MEDOC IS та власно розробленою програмою Access, що дає можливість зменшити кількість помилок у розрахунках та виключити можливість помилки при перенесенні даних обліку, оскільки при автоматизованому обліку ведеться лише один обліковий реєстр, всі

інші формуються автоматично і ризик помилки при переносі даних між регістрами відсутній.

5. Для здійснення системного оцінювання ефективності використання основних засобів ЗАТ «Одесакондитер» запропонована система показників, яка враховує основні результати та витрати ресурсів, що пов'язані з цим процесом. Виявлення негативних показників та аналіз причин їх виникнення дає змогу оптимізувати ефективність використання основних засобів по підприємству в цілому.

6. Аналіз основних засобів показав погіршення технічного стану основних засобів на підприємстві: коефіцієнт зносу у 2022 році в порівнянні з 2021 роком збільшився на 0,004, а коефіцієнт придатності відповідно зменшився на туж саму величину;

7. Аналіз фінансової стійкості, платоспроможності та банкрутства показав наступне:

- неспроможність підприємства розрахуватися за своїми зобов'язаннями, в.ч. свої короткострокові зобов'язання;

- підприємство знаходиться у кризовому фінансовому стані, тому що власні оборотні кошти та короткострокові кредити відсутні і навіть з джерелами, що послаблюють фінансову напругу, коштів не вистачає для покриття запасів;

- неефективне вкладення грошових коштів в діяльність підприємства та фінансову нестабільність функціонування підприємства на ринку;

- можливість банкрутства підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В результаті вивчення теоретичних та практичних питань, законодавчих та нормативних документів та економічної літератури з обліку основних засобів підприємства та проведення аналізу основних економічних показників та фінансового стану, аналізу основних засобів та аналізу фінансових результатів діяльності на прикладі ЗАТ «Одесакондитер» можна зробити наступні висновки:

В першому розділі вивчається сутність та методологічні основи обліку основних засобів на підприємстві. Розглядаються теоретичні питання сутності та класифікації основних засобів, документальне оформлення та фінансовий облік руху основних засобів, синтетичний облік основних засобів, деякі особливості ведення обліку в умовах військового стану.

Другий розділ містить техніко-економічну характеристику підприємства та аналіз фінансового стану підприємства.

В третьому розділі розглядаються загальна характеристика обліку на підприємстві, особливості організації та здійснення обліку основних засобів, аналіз основних засобів, аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

Фінансово- економічний аналіз діяльності підприємства ЗАТ «Одесакондитер» та аналіз його фінансового стану за 2021-2022 рр. показав:

1. У 2022 році в порівнянні з 2021 роком на підприємстві спостерігається динаміка стрімкого падіння майже по всім основним фінансово-економічним показникам підприємства, що є негативною тенденцією і характеризує стан погіршення діяльності підприємства, а саме:

- чистий дохід від реалізації продукції має тенденцію до зростання – цей показник збільшився на 1063 тис.грн. або на 110,50%;
- тенденцію до зменшення видно за адміністративними витратами – на 1353 тис.грн. або на 19,05%;
- витрати на збут також зменшилися на 1 тис.грн. або на 2,44%;
- собівартість реалізованої продукції на підприємстві станом на 2021-

2022 роки відсутня через припинення випуску продукції (через що і витрати на 1 грн реалізованої продукції відсутні).

2. Позитивною динамікою на підприємстві ЗАТ «Одесакондитер» можна назвати наступні зміни у формуванні фінансових результатів до оподаткування 2022 року в порівнянні з 2021 роком:

– збиток, зменшився на 5889 тис.грн. або 69,70%, це відбулося за рахунок зменшення збитку від іншої операційної діяльності – на 2422 тис.грн. або на 99,38% та основної операційної діяльності на 2415 тис.грн. або на 39,07%;

– збільшення прибутку від іншої діяльності на 210 тис.грн. або на 123,543%;

3. Дослідження показників рентабельності та їх зміни показало наявність позитивної тенденції результативності основної операційної діяльності підприємства.

4. Аналіз використання ресурсів підприємства відображає тенденцію покращення використання окремих ресурсів підприємства.

5. Аналіз оцінки ліквідності активів та пасивів балансу показав, що баланс підприємства не є абсолютно ліквідним, це негативно впливає на його фінансовий стан та платоспроможність. Показники ліквідності підприємства за період, що досліджується, мають тенденцію до зменшення та мають значення нижче нормативного з чого можна зробити висновок, що підприємство не забезпечено найбільш ліквідними активами.

6. Аналіз основних засобів показав погіршення технічного стану основних засобів на підприємстві: коефіцієнт зносу у 2022 році в порівнянні з 2021 роком збільшився на 0,004, а коефіцієнт придатності відповідно зменшився на туж саму величину;

7. Аналіз фінансової стійкості, платоспроможності та банкрутства показав наступне:

- неспроможність підприємства розрахуватися за своїми зобов'язаннями, в.ч. свої короткострокові зобов'язання;

- підприємство знаходиться у кризовому фінансовому стані, тому що власні оборотні кошти та короткострокові кредити відсутні і навіть з джерелами, що послаблюють фінансову напругу, коштів не вистачає для покриття запасів;

- неефективне вкладення грошових коштів в діяльність підприємства та фінансову нестабільність функціонування підприємства на ринку;

- можливість банкрутства підприємства.

8. Інформація про ведення обліку на підприємстві свідчить про відповідність здійснюваної господарсько-фінансової діяльності ЗАТ «Одесакондитер» чинному законодавству. Прийнята система бухгалтерського обліку відповідає вимогам законодавчих і нормативних актів.

Для удосконалення ведення обліку та аналізу основних засобів на підприємстві ЗАТ «Одесакондитер» рекомендується:

- підприємство, яке має у своєму використанні основні засоби, необхідно не тільки прагнути їх модернізувати, але і максимально ефективно використовувати та здійснювати контроль за їх використанням;

- для того, щоб уникнути неправомірних дій та якомога точнішого виявлення помилок необхідно посилити контроль та відповідальність посадових осіб за недопущення порушень в обліку основних засобів за їх реальною оцінкою;

- на наш погляд, подальший розвиток підприємства не зможе обійтися без значної підтримки з боку держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. 2003. № № 18–22. Ст. 144.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» Пунктом 4 ст. 8 Закону № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755"VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=275517>.
4. Державний класифікатор України "Класифікація основних фондів": затв. Наказом державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації №507 від 19.08.97р. Главбух.1998.№10.
5. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» від 12.10.2010 р. № 1202. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>.
6. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р. № 92. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.
7. Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації «Про затвердження Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів» від 19.08.1997 р. № 507. URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=269821.
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. N 92. URL : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

10. Наказ Міністерства статистики України № 352 від 29.12.1995 р. "Про затвердження типових форм первинного обліку". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95/ed19951229#Text>.

11. Наказ Державної служби статистики № 266 від 22.10.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95/ed20211022#Text>.

12. Наказ Міністерство фінансів України «Про затвердження типових формз обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання» № 818 від 13.09.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16#Text>.

13. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції з інвентаризації матеріальних цінностей, розрахунків та інших статей балансу бюджетних установ» № 90 від 30.10.98 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0728-98#Text>.

14. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) Основні засоби / Перекл. з англ. за ред. С.Ф. Голова. К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 1998. – 736 с.

15. Домбровська Н.Р. Економічна сутність основних засобів та їх класифікація. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». 2012. Вип. 9(1). С. 340–349.

16. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банку України» від 16.03.2006 р. № 76. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0280-06/ed20060306#Text>.

17. Антонюк О.П., Ступницька Т.М., Купріна Н.М. Економічний аналіз (практикум): навчальний посібник. Львів: «Магнолія 2006», 2015. [3-ге видання, виправлене і доповнене]. 326 с.

18. Бразілій М. Н. Організація і методика аудиту основних засобів та шляхи його вдосконалення / М. Н. Бразілій, М. М. Тимошенко/ Економіка та держава. 2011. № 24. С. 104–109.

19. Бабяк Н.Д. Амортизаційні відрахування як фінансове джерело відтворення основних засобів підприємств. Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка». 2005. № 10(82). С. 177–185.

20. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : [навч.-практ. посіб.] / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна [та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2010. 536 с.

21. Бондаренко Н. М., Бідняк К. І. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на підприємстві. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова*. 2015. Т. 20. Вип. 1/1. С. 157–160. (2).

22. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський словник. Житомир: Рута, 2001. 224 с.

23. Васільєва Л.М. Бухгалтерський облік на малих підприємствах за спрощеною формою: навч. посібник / Л.М. Васільєва, Н.В. Бондарчук, О.П. Бондарчук. Дніпропетровськ: Біла К.О., 2011. — 260 с.

24. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: Аналіз стану і перспектив розвитку К. : Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.

25. Гуцаленко Л. В., Бабич О.М. Роль інвентаризації у внутрішньогосподарському контролі підприємств. URL: http://rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/73262.doc.htm.

26. Завадський Й.С. Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. К. : Кондор, 2006. – 356 с.

27. Задорожний З.В., Гугул Г.І., Лещинин Л.Г. Податковий облік. Навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка. 2005.

28. Ігнашкіна Т.Б., Шура Н.О. Методичні підходи до оцінки ефективності відтворення основних фондів підприємств. *Економіка & держава*. 2011. №1. С.61-63.

29. Коптева Г. М. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посіб. Х. : Вид-во “Підручник НТУ “ХПІ””, 2018. 493 с.

30. Король Г.О., Труш Ю.Т., Губарик О.М., Чернецька О.В., Акімова Т.В., Потрус Н.П.. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу: облік у

фермерських господарствах. Дніпропетровськ: РВВ ДДАЕУ, 2015. 247с.

31. Михайлов А.М. Основні засоби: визначення та класифікація. Вісник СДАУ. 2001. Вип. 1(10). С. 156–159.

32. Максимова В.Ф., Артюх О.В. Облік у системі оподаткування: Навч. Посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013. 267 с.

33. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І. Основи підприємницької діяльності: ВЦ “Академія”, оригінал макет, Київ 2005.

34. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства – Наказ Міністерства фінансів України № 635 від 27.06.13 р.

35. Мельник О.І. Організація бухгалтерського обліку. Курс лекцій. URL:http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5013/1/Orhanizatsiya%20bukhhalters%27koho%20obliku_kurs%20lektsiy.pdf.

36. Пиріжок С. Є. Організація внутрішнього контролю операцій з вибуття основних засобів. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/47307/43851>.

37. Радіонова Н. Й., Радіонова Н. Й., Михайлюк О. В. Організація внутрішньогосподарського контролю основних засобів на підприємствах України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 14 (54). С. 37–39.

38. Сідорова А. В. Контроль і ревізія. URL: http://pfor.com/book_112_glava_8_1.5._Metodi_dokumen-talnogo_kon.html.

39. Скирпан, О. П. Фінансовий облік: навч. посіб. / О. П. Скирпан, М. С. Палюх. К.: ТНЕУ, 2008. 407 с.

40. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для вищої школи. Луцьк. нац. техн. ун-т. -К.: Центр учбової літератури, 2013. -688 с.

41. Сук Л.К. Фінансовий облік : [навч. посіб.] / Л.К. Сук, П.Л. Сук ; 2-ге вид., перероб. і доп. К., 2012. 647 с.

42. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський облік на підприємствах України з різними формами власності. К.: "А.С.К.", 1998, 780 с.

43. Усач Б. Ф. Аудит: навч. посібн. / Б. Ф. Усач. – [2-ге вид.]. – К.: Знання-

Прес, 2003. – 223 с.

44. Утенкова К.О. Відтворення основних засобів та його фінансове забезпечення у сільському господарстві : дис. ... к. е. н. : спец. 08.07.02 / К.О. Утенкова ; Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва. – Харків, 2006.

45. Гречко С.М. Особливості визнання основних засобів в цілях бухгалтерського обліку та оподаткування / С.М. Гречко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2011. – № 3(21). – Ч. 2.– С. 23–31.

46. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... к. е. н. : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» О.Г. Агрес ; Львівський нац. аграр. ун-т. Львів, 2013. 20 с.

47. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики / За ред. А.М.Коваленко. Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2006. – 1024 с.

48. Вінницький національний технічний університет [Веб-сайт]. Вінниця, 2021. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/16chalyuk_buhgaltersky_j_oblik_2_chastyny/buhg_1/21.htm.

49. Коваленко О.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2014. Вип. 7. С. 20–27.

50. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. Аграрна економіка. 2012. Т. 5. № 3–4. С. 181–187.

51. Жадан Т.А., Лозова Н.В., Економічна сутність основних засобів підприємства: обліковий аспект // Глобальні та національні проблеми економіки. Микол. нац. унів. ім. В. О. Сухомлинського. Випуск 8. 2015.

52. https://naurok.com.ua/harakteristika-ta-klasifikaciya-osnovnih-zasobiv-83380.html?_cf_chl_tk=Uq5FC43_LnHvq5htS3f2vwowoBgewtheIAWF32jUF_Q-1651779746-0-gaNycGzNCT0.

ДОДАТКИ

Додаток А

Трактування сутності поняття «основні засоби» в економічній літературі*

Автор, джерело	Визначення
Й.С. Завадський [30, с. 289]	Основні засоби – це засоби праці, що беруть участь у процесі виробництва протягом багатьох циклів, зберігаючи при цьому свою натуральну форму, і поступово, в міру зношення, переносять свою вартість на продукцію, що виробляється
С.М. Гречко [49, с. 24]	Основний засіб – необоротний актив, що призначений для господарської діяльності, тобто планується використовувати в господарській діяльності
Н.А. Литнева, Л.І. Малявкіна, Т.В. Федорова [35, с. 68]	Основні засоби – це частина майна, яка виступає у ролі коштів праці при виробництві продукції, виконанні робіт чи наданні послуг або для управління організацією на протязі періоду, що перевищує 12 місяців, або звичайного операційного циклу, якщо він перевищує 12 місяців
Л.К. Сук, П.Л. Сук [45, с. 262]	Основні засоби підприємства, установи – це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері.
Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна, В.І. Кисла [24, с. 12]	Основні засоби – це засоби праці, які використовуються (експлуатуються) впродовж тривалого часу, при цьому зберігаючи свою первісну фізичну форму, і переносять свою вартість на вироблений продукт частинами, протягом декількох виробничих циклів унаслідок фізичного та морального зносу
А.М. Коваленко [49, с. 192]	Основні засоби – це матеріальні активи з очікуваним терміном корисного використання більш ніж один рік (або на протязі операційного циклу, якщо він більше ніж рік), які підприємство утримує в цілях: використання під час виробництва або поставки товарів, надання послуг, надання в оренду іншим особам; виконання адміністративних та соціальних функцій
О.В. Коваленко, І.В. Громова [49, с.21]	Основні фонди – це частина засобів виробництва, які діють у процесі виробництва протягом тривалого періоду, зберігають при цьому впродовж усього періоду натурально-речовинну форму і переносять свою вартість на продукцію частинами у міру зносу у вигляді амортизаційних відрахувань
Н.Д. Бабяк [23, с. 178]	Основні засоби – це активи з терміном корисного використання більше одного року, які використовуються на підприємствах у декількох операційних циклах з метою отримання економічної вигоди, не втрачаючи при цьому матеріально-речової форми, та переносять свою вартість на знов створену продукцію частинами у вигляді нарахованих амортизаційних відрахувань

О.Г. Агрес [46, с. 178]	Основні засоби – це засоби праці у формі матеріальних активів, які утримує підприємство з метою використання у виробничому процесі або здійсненні адміністративних чи соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання яких становить більше ніж один рік, не змінюючи при цьому своїх форм і розмірів, вартість яких є не меншою від законодавчо встановленого розміру та поступово переноситься в міру фізичного спрацювання та (або) морального старіння на вартість готової продукції проведенням амортизаційних відрахувань
Ю.В. Неміш [50, с. 66]	Основні засоби – це вартісно виражені ресурси, які утримуються суб'єктом господарювання з метою використання в процесі виробництва, постачання товарів і послуг, надання в оренду іншим особам або для здійснення чи соціально-культурних функцій, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше одного року, чи визначається межами операційного циклу понад один рік, вартість яких зменшується в процесі використання
Ф.Ф. Бутинець [22]	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує для використання в процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам, або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк експлуатації яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік)
А.М. Михайлов [32]	Основні засоби - активи, які беруть участь у декількох операційних циклах, не втрачаючи при цьому своєї натурально-речової форми, переносять свою вартість на знов створену продукцію частинами у вигляді нарахованої амортизації, строк корисного використання яких перевищує один рік та від використання яких підприємство очікує економічну вигоду

* Виконано на підставі джерел

Додаток Б

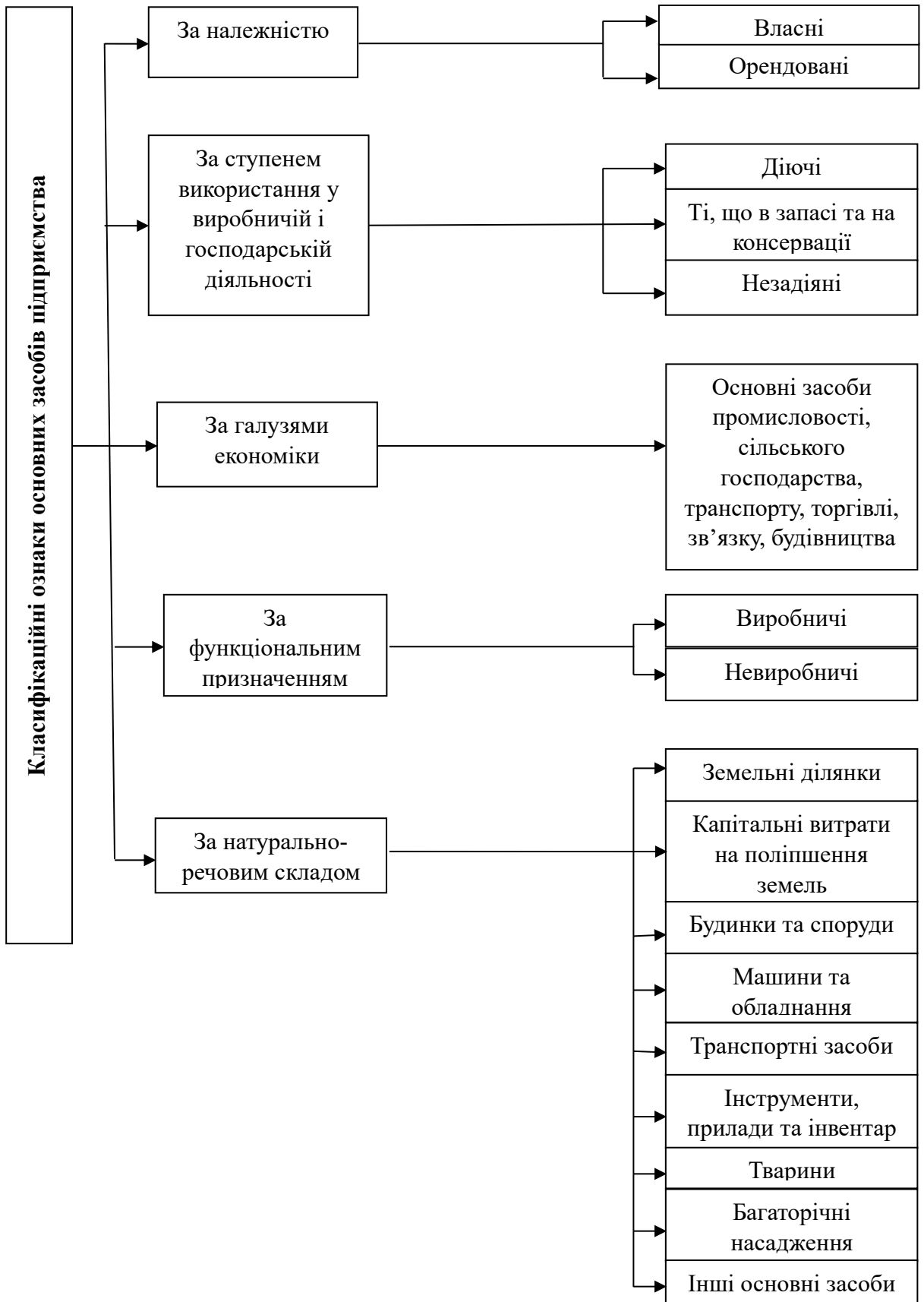
Трактування сутності поняття «основні засоби» у нормативно – правових актах України

Автор, джерело	Визначення
Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку7 «Основні засоби» від 27.04.2000 р.№ 92 [6]	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально- культурних функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)
Податковий кодекс України [3]	Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин, наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 грн., невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 грн. і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16(МСБО 16) «Основні засоби» [14]	Основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх: а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду
Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження НП(С)БО в державному секторі» від 12.10.2010 р. № 1202 [6]	Основні засоби – матеріальні активи, які утримуються для використання їх у виробництві/діяльності або при постачанні товарів, виконанні робіт і наданні послуг для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб суб'єкта бухгалтерського обліку в державному секторі або здавання в оренду іншим особам і використовуються, за очікуванням, більше одного року.
Постанова НБУ «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банку України» від 20.12.2005 р. № 480[16]	Основні засоби – матеріальні активи, які банк утримує з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, здавання в лізинг (оренду) іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)

<p>Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації «Про затвердження Державного класифікатора України «Класифікація основних фондів» від 19.08.1997 р. № 507 [7]</p>	<p>Основні фонди – це матеріальні цінності, експлуатаційний період і вартість яких відповідно перевищують один календарний рік та 15 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.</p>
<p>Господарський кодекс України [1]</p>	<p>Основними фондами виробничого і невиробничого призначення є будинки, споруди, машини та устаткування, обладнання, інструмент, виробничий інвентар і приладдя, господарський інвентар та інше майно тривалого використання, що віднесено законодавством до основних фондів.</p>

Додаток В

Класифікація основних засобів

Додаток Г

Класифікація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів з метою нарахування амортизації, відповідно до Податкового Кодексу України

<i>Бухгалтерський рахунок</i>	<i>Класифікація згідно ПКУ</i>		<i>Максимально допустимі строки корисного використання, років</i>	<i>Метод амортизації, дозволений ПКУ</i>
	<i>Група</i>	<i>Найменування</i>		
101	1	Земельні ділянки	Невизначений	Амортизація не нараховується
102	2	Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15	Усі методи, крім методу прискореного зменшення ЗВ
103	3	Будівлі,	20	
		споруди, передавальні пристрої	15 10	
104	4	Машини та обладнання	5	Метод прискореного зменшення ЗВ або будь-який інший
		З них кваліфікаційне обладнання, а саме:	2	
Електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони, мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень.				
105	5	Транспортні засоби	5	Метод прискореного зменшення ЗВ або інший
106	6	Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4	Усі методи, крім методу прискореного зменшення ЗВ
107	7	Тварини	6	
108	8	Багаторічні насадження	10	
109	9	Інші основні засоби	12	Виробничий або прямолінійний
111	10	Бібліотечні фонди	Невизначений	1 метод: 50% при введенні + 50% при списанні або 2 метод: 100% при введенні
112	11	Малоцінні необоротні матеріальні активи	Невизначений	
113	12	Тимчасові (не титульні) споруди	5	Виробничий або прямолінійний
114	13	Природні ресурси	Невизначений	Амортизація не нараховується
115	14	Інвентарна тара	6	Виробничий або прямолінійний
116	15	Предмети прокату	5	Виробничий або прямолінійний
16	16	Довгострокові біологічні активи	7	Усі методи, крім методу прискореного зменшення ЗВ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ім. Г. Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ТЕЗИ

**VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**17 – 18 квітня 2024 р.
м. Одеса**

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Агатсьв І.В., Івашковський Ю.С., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБІК
Науковий керівник – доктор філософії (PhD), доц. Баранюк Х.О.
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

В сучасних умовах нестабільності політичного і економічного середовища країни та загострення кризових явищ у фінансовій сфері, формування та використання власного капіталу підприємством, є тим фактором, що безпосередньо впливає на рівень його фінансової стійкості та безпеки. Таким чином, питання наявності власних фінансових ресурсів та вдосконалення організації обліку та методики аналізу власного капіталу є важливою умовою сталого розвитку та ефективності діяльності кожного підприємства.

Для прийняття ефективних управлінських рішень на підприємстві та отримання достовірної інформації про власний капітал, його правильний та всебічний аналіз, є необхідною та важливою складовою аналізу на підприємстві, що формує окрему інформацію про складові капіталу та їх динаміку [1]. Керівний склад підприємства повинен чітко розуміти, за рахунок яких джерел ресурсів на підприємстві здійснюється господарська діяльність, і в які сфери даної діяльності необхідно вкладати власний капітал [1]. У всебічній оцінці власного капіталу підприємства зацікавлені і зовнішні користувачі – банківські установи, інвестори, інші кредитори, які розглядають можливість надання позик або інвестицій підприємству [2].

Ми погоджуємося з думкою науковців [2], стосовно того, що розглядати власний капітал на підприємстві необхідно у різних аспектах: обліковому, фінансовому та правовому. Обліковий аспект полягає в здійсненні оцінки вкладів до капіталу підприємства, динаміки його зміни, отриманням чистого прибутку тощо [2]. Фінансовий аспект базується на розумінні власного капіталу як різниці між активами підприємства та його зобов'язаннями [2].

Важливою статтею балансу при дослідженні власного капіталу підприємства, є статутний капітал – основне джерело, за рахунок якого функціонує і здійснює діяльність підприємство і який формується за рахунок внесків його учасників (засновників). Внески до статутного капіталу можуть здійснюватися у різних формах (наприклад: грошові кошти; основні засоби; рухоме та нерухоме майно; інші матеріальні цінності; цінні папери інших суб'єктів господарювання; прав користування землею, водою, природними ресурсами, будинками, спорудами; інших нематеріальних активів, тощо) , що також потребує проведення поглибленого аналізу підприємства.

Основні цілі аналізу власного капіталу на підприємстві полягають у наступному [1; 2]:

- виявити основні джерела формування власного капіталу та визначити наслідки їх змін для фінансової стійкості підприємства;

- визначити правові, договірні та фінансові обмеження у розпорядженні поточним і нерозподіленим прибутком;

- оцінити пріоритетність прав на отримання дивідендів;

- виявити пріоритетність прав власників у випадку ліквідації підприємства.

В системі комплексного економічного аналізу підприємства за допомогою аналізу власного капіталу вирішуються наступні завдання [1]:

- визначення загального обсягу власного капіталу, його зміни і спрямованість руху в процесі господарської діяльності;

- виявлення основних джерел формування власного капіталу;

- оцінка можливих обмежень та ефективність використання власного капіталу;

- обґрунтування оптимального співвідношення власного і позикового капіталу;

- визначення необхідної кількості власного капіталу для беззбиткової діяльності підприємства;

- обґрунтування здатності підприємства до збереження і нарощування власного капіталу;

- оцінка інвестиційної привабливості підприємства;

- розроблення рекомендацій щодо ефективного формування, управління та використання власного капіталу з метою прийняття економічно обґрунтованих і вигідних рішень тощо.

Алгоритм проведення аналізу власного капіталу полягає в наступних етапах [2; 3]:

- проведення аналізу фінансової звітності підприємства (ф. № 4 «Звіт про власний капітал», ф. № 2 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)», ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності»);

- визначення питомої ваги окремих складових власного капіталу, їх складу та структури;

- розрахунок коефіцієнтів: фінансової незалежності та залежності, фінансової стабільності, фінансового ризику, оборотності власного капіталу, періоду окупності власного капіталу, рентабельності власного капіталу тощо);

- аналіз показників руху власного капіталу;

- прогнозування на основі математичних моделей.

На підприємстві, для оцінки ефективності використання капіталу, необхідно проводити аналіз показників ділової активності, який полягає в дослідженні різноманітних коефіцієнтів оборотності, їх рівня і динаміки [2].

Аналізуючи власний капітал на підприємстві, необхідно зробити висновки стосовно розміру співвідношення коефіцієнтів надходження та вибуття (нагромадження власного капіталу або його зменшення) [2]. Збільшення розміру власного капіталу на підприємстві свідчить про його фінансову стійкість але зменшення можливості зростання прибутку на вкладений капітал. Таким чином, при перевищенні частки позикового капіталу, зростає вірогідність покращення рентабельності діяльності підприємства, з'являється додатковий обсяг активів підприємства, але в той же час збільшується значення коефіцієнту фінансової

держави. Тільки за таких умов можливо забезпечити економічну безпеку та стабільність розвитку України.

Таким чином, корупція та недобросовісні практики управління бюджетними ресурсами мають далекосяжний вплив на економічну безпеку України, підриваючи фінансову стійкість держави та стабільність її розвитку. Запобігання та боротьба з корупцією є невід'ємною частиною зусиль з метою забезпечення економічного зростання та підтримки соціально-економічного добробуту громадян. З метою забезпечення економічної безпеки України необхідно активно боротися з корупцією. Тільки комплексні заходи можуть зменшити рівень корупції та забезпечити стабільність економічної ситуації в країні.

Подальші розробки повинні спрямовуватися на впровадження конкретних антикорупційних стратегій та механізмів контролю, а також на підвищення транспарентності діяльності державних установ та бізнес-структур. Тільки відверте і рішуче протистояння корупції може забезпечити стале та стабільне економічне зростання країни. У цілому, корупція підриває основи державного управління та загрожує економічній стабільності країни. Щоб забезпечити економічну безпеку України, необхідно вжити ефективних заходів для боротьби з корупцією, необхідно вдосконалити правову базу, зміцнити інституційний контроль, підвищити рівень антикорупційної свідомості суспільства та забезпечити незалежність судової системи.

Література:

1. Насипайко Д. С., Кузьмін Є. С., Могилей А. О. Економічна безпека України: стан та перспективи. *Наукові записки КНТУ*. Вип.11. Ч. I. 2011. С. 183-187.
2. Хмельницька В. На ремонті київського крематорію розікрали понад 700 тисяч гривень. URL: <https://kyiv.tsn.ua/na-remonti-kiyivskogo-krematoriyu-rozikrali-ponad-700-tisyach-griven-2095435.html>.
3. Моніторинг нелегальної торгівлі тютюновими виробами в Україні 2023. Хвиля 3. URL: https://www.kantar.com/ua/inspiration/ait/monitoring-nelehalnoi-torgivli-tutunovyh-vyrobiv_zhovten-2023.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

ПРОГРАМА

Наукової конференції здобувачів вищої освіти

26 - 29 березня 2024 року

Одеса 2024

10. Ефективність виробництва підприємств хлібопекарської галузі України та шляхи її підвищення у період війни.

Здобувачка СВО «Бакалавр» факультету ЕБіК Буяновська Я.А.

Науковий керівник – доц. Лобоцька Л.Л.

11. Вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на конкурентоспроможність підприємства та його адаптація до сучасних ризиків

Здобувачка СВО «Магістр» факультету ЕБіК Бикова А.О.

Науковий керівник – проф. Замлинський В.А.

12. Проблеми та перспективи відновлення підприємств молокопереробної галузі України в повоснні часи

Здобувачка СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Ісаєва А.О.

Науковий керівник – ст.викл. Магденко С.О.

**СЕКЦІЯ
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

Засідання

28 березня 2024 р. о 11:30

Ідентифікатор конференції: 318 840 6900

Код доступу: 837822

Науковий керівник – проф. Немченко В.В.

Секретар – доц. Тарасова О.В.

1. Управління портфелем цінних паперів

Студентка СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Шевченко В.Ю.

Науковий керівник – доц. Тарасова О.В.

2. Грошовий ринок та особливості прояву на ньому попиту, пропозиції, ціни

Студентка СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Чебан Ю.О.

Науковий керівник – доц. Тарасова О.В.

3. Особливості аналізу необоротних активів підприємства в сучасних умовах: теоретичний аспект

Студентка СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Почечун Ю.М.

Науковий керівник – доц. Ступницька Т.М.

4. Особливості організації обліку безготівкових грошових коштів у ТОВ «ДРУЖБА СВК»

Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Влаєв С.С.

Науковий керівник – доц. Тарасова О.В.

5. Аналіз ефективності використання основних засобів підприємства: особливості здійснення в сучасних умовах

Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Паєвський Ю.А.

Науковий керівник – доц. Ступницька Т.М.

6. Практичні аспекти аналізу доходів діяльності підприємства

Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Бельчуг А.В.

Науковий керівник – доц. Ступницька Т.М.

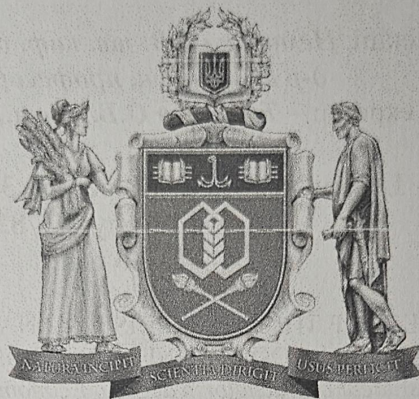
7. Аналіз ліквідності ТОВ «ДРУЖБА СВК»: практичні аспекти

Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Шаповал О.В.

Науковий керівник – доц. Тарасова О.В.

- 21. Особливості організації бухгалтерського обліку безготівкових грошових коштів на підприємствах харчової промисловості в сучасних умовах**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Кучер О.О.
 Наукові керівники – проф. Купріна Н.М., доц. Антонюк О.П.
- 22. Особливості аудиту власного капіталу підприємств харчової промисловості: практичний аспект**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Бошков М.С.
 Науковий керівник – проф. Купріна Н.М.
- 23. Аспекти організації управлінського обліку фінансових результатів на підприємствах харчової промисловості в сучасних умовах**
 Студент СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК В'язніков К.М.
 Науковий керівник – проф. Купріна Н.М.
- 24. Статистичний аналіз зовнішньої торгівлі України готовими харчовими продуктами в 2021-2023 рр.**
 Студенти СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Семенюк В.О., Цебрєнко Т.А.
 Наукові керівники – доц. Антонюк О.П., доц. Баранюк Х.О.
- 25. Особливості організації обліку основних засобів на підприємствах в сучасних умовах**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Агатєв І.В.
 Науковий керівник – доц. Баранюк Х.О.
- 26. Особливості фінансового обліку власного капіталу на підприємствах в сучасних умовах**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Івашковський Ю.С.
 Науковий керівник – доц. Баранюк Х.О.
- 27. Аспекти обліку операцій по розрахунках з персоналом на підприємствах України**
 Студент СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Барина Л.Д.
 Науковий керівник – доц. Баранюк Х.О.
- 28. Організація обліку запасів на підприємствах в сучасних умовах**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Осадчий М.Л.
 Науковий керівник – доц. Баранюк Х.О.
- 29. Облік та аудит розрахунків з покупцями і замовниками: теоретичні аспекти**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Цимбалюк К.О.
 Науковий керівник – доц. Баранюк Х.О.
- 30. Окремі аспекти методик формування форм фінансової звітності щодо оцінки фінансового стану промислового підприємства в ринкових умовах**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Капштик Ю.В.
 Науковий керівник – доц. Васьковська К.О.
- 31. Особливості організації обліку дебіторської заборгованості та методики проведення АВС-аналізу для контролю за станом дебіторської заборгованості на промисловому підприємстві**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Фещенко Є.П.
 Науковий керівник – доц. Васьковська К.О.
- 32. Особливості організації фінансового та управлінського обліку грошових коштів, методики проведення аналізу ліквідності підприємства харчової промисловості в умовах сьогодення**
 Студент СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Мокрота С.О.
 Науковий керівник – доц. Васьковська К.О.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ ім. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ПРОГРАМА

VI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ПОГЛЯД МОЛОДІ»

**17 – 18 квітня 2024 р.
м. Одеса**

18 квітня 2024 р.

Четвер

**СЕКЦІЯ №6.
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА
АУДИТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ**

Керівник секції: *Немченко В.В. зав. каф. обліку та аудиту,
д-р екон. наук, професор*
Секретар – *Тарасова О.В., к.е.н., доцент*

Ідентифікатор конференції: **318 840 6900**

Код доступу: **837822**

11:30 год.

1. NON-CURRENT ASSETS OF THE ENTERPRISE: MANAGERIAL ECONOMIC ANALYSIS AS A TOOL OF INFLUENCE ON THE ACTIVITY
Korchakovska K.V., a student of Bachelor's degree, Economy, Business and Control Faculty
Scientific supervisors - Ph.D., Associate Professor Stupnytska T.M.,
Assistant Volodina O.P.
2. METHODS OF THE ANALYSIS OF FIXED ASSETS AT FOOD INDUSTRY ENTERPRISES
Raevsky Yu. A., student of Master's degree, Economy, Business and Control Faculty
Scientific supervisors - Ph.D., Associate Professor Stupnytska T.M.,
Assistant Volodina O.P.
3. УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, ЕТАПИ,
АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ
Абрамов Н.О., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – д.е.н., проф. Купріна Н.М.
4. ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ІМПОРТНИХ ПОТОКІВ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ ДО
УКРАЇНИ В 2021-2023 РР.
Бошков М.С., Корулик В.А., Плукчі С.І., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Наукові керівники – к.е.н., доц. Антоноук О.П.; д.е.н., проф. Купріна Н.М.
5. АУДИТОРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ
Дабіжа О.М., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – д.е.н., проф. Мельник Ю.М.
6. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, НАПРЯМИ, СУЧАСНІ
АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ
Дробик Є.В., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Наукові керівники – д.е.н., проф. Купріна Н.М., д.е.н., проф. Немченко В.В.
7. БІРЖОВІ ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ
Корчаковська К.В., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – к.е.н., доц. Тарасова О.В.

8. ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ
Мокрота С.О., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.
9. РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
Осадчий М.Л., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Наукові керівники – д.е.н., проф. Купріна Н.М., д-р філософії (PhD), доц. Баранюк Х.О.
10. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛІЗУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ
Почечун Ю.М., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – доц. Ступницька Т.М.
11. ГОТОВІ ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ В ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ АГРОПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ ЗА 2021-2023 Р.Р.: СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА
Семенюк В.О., Цебрєнко Т.А., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК,
Наукові керівники – к.е.н., доц. Антонюк О.П., д-р філософії, доц. Баранюк Х.О.
12. ЕКСПОРТ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ З УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ В 2021-2023 РР.
Стойнов В.Г., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК,
В'язніков К.М., Кучер О.О., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Наукові керівники – к.е.н., доц. Антонюк О.П., д.е.н., проф. Купріна Н.М.
13. СУЧАСНІ АСПЕКТИ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА
Шкарупа С.С., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Наукові керівники – д.е.н., проф. Купріна Н.М., к.е.н., доц. Антонюк О.П.
14. ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
Агат'єв І.В., Івашиковський Ю.С., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – д-р філософії (PhD), доц. Баранюк Х.О.
15. РОЗРАХУНКИ З КОНТРАГЕНТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ
Цимбалюк К.О., Барина Л.Д., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК,
Науковий керівник – д-р філософії (PhD), доц. Баранюк Х.О.

БІРЖОВІ ОПЕРАЦІЇ З ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ Корчаковська К.В. , студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Науковий керівник – к.е.н., доц. Тарасова О.В.....	292
ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ Мокрота С.О. , студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.....	294
РЕІНЖІНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Осадчий М.Л. , студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Наукові керівники – д.е.н., проф. Купріна Н.М., д-р філос. (PhD), доц. Баранюк Х.О.....	297
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛІЗУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ УПРАВЛІННЯ НЕОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Почечун Ю.М. , студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.....	301
ГОТОВІ ХАРЧОВІ ПРОДУКТИ В ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ АГРОПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ ЗА 2021-2023 Р.Р.: СТАТИСТИЧНА ОЦІНКА Семенюк В.О., Цебрєнко Т.А. , студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Наукові керівники – к.е.н., доц. Антонюк О.П., д-р філософії, доц. Баранюк Х.О.....	305
ЕКСПОРТ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ З УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ В 2021-2023 РР. Стойнов В.Г. , студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК, В'язніков К.М., Кучер О.О. , студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК Наукові керівники – к.е.н., доц. Антонюк О.П., д.е.н., проф. Купріна Н.М.....	308
СУЧАСНІ АСПЕКТИ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА Шкарупа С.С. , студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Наукові керівники – д.е.н., проф. Купріна Н.М., к.е.н., доц. Антонюк О.П.....	311
ОЦІНКА КРИЗОВОГО СТАНУ ТА ПОТЕНЦІЙНІ РИЗИКИ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА Синельник О.А. , студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕУ Науковий керівник - к.е.н., доц. Петренко О.П.....	317
ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ Агатсьєв І.В., Івашковський Ю.С. , студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК Науковий керівник – доктор філософії (PhD), доц. Баранюк Х.О.....	321

Витяг
з протоколу № 13
засідання кафедри обліку та аудиту
від 24 квітня 2024 р.

Голова засідання кафедри: завідувач кафедри обліку та аудиту проф. Немченко В.В.

БУЛИ ПРИСУТНІМИ: проф. Купріна Н.М., проф., Мельник Ю.М., доценти: Антонюк О.П., Ощепков О.П., Ступницька Т.М., Тарасова О.В., Васьковська К.О., Баранюк Х.О., ас. Гребейникова Н.А., зав. лабораторії Головаченко Л.М.

СЛУХАЛИ: Про результати наукового колоквіуму «Теоретичні та практичні аспекти проведення зовнішнього та внутрішнього аудиту діяльності суб'єктів національної економіки, інструменти аналізу їх діяльності та забезпечення розвитку», який проводився 18 квітня 2024 року о 11.00 в рамках наукової школи «Забезпечення конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки та її суб'єктів» кафедри Обліку та аудиту Одеського національного технологічного університету

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити результати наукового колоквіуму «Теоретичні та практичні аспекти проведення зовнішнього та внутрішнього аудиту діяльності суб'єктів національної економіки, інструменти аналізу їх діяльності та забезпечення розвитку» з напрямку наукової школи кафедри Обліку та аудиту «Забезпечення конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки та її суб'єктів», який проводився 18.04.2024 р.

2. Здобувачам вищої освіти які підготували та доповідали на науковому колоквіуму 18.04.2024 р. в рамках дослідження за темами КРМ і КРБ, які виконуються відповідно до затверджених тем на підставі наказів ОНТУ, надати апробацію наукових досліджень, а саме:

2.20. Здобувачу СВО «Магістр», спец. 071 «Облік і оподаткування», ОПП «Облік і аудит» – І.В. Агатьєву, тема доповіді:

«Особливості аналізу власного капіталу в системі управління підприємством».

Зав. кафедри
обліку та аудиту

Валерій НЕМЧЕНКО

Секретар

Людмила ГОЛОВАЧЕНКО